

20. gada-gahjums.

Makfa ar peefuhthifchannu
par paſti:
par gadu 1 rub. 60 kap.
" puſgadu 85 "

Makfa bez peefuhthifchannas
Rihgā:
par gadu 1 rub. — kap.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Mahj. w. teel isdohts feſt-
deenahm no p. 12 faſtloht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaſchneekſ un apgahdatajſ.

Makfa
par fludinafchannu:
par weenas fleijas ſmalta
rakſtu (Petit-) rindu, ſeb
to weent, to tabda rinda
eenem, makfa 10 kap.

Redakcija un eſpedicija
Rihgā,

Ernst Plates bilſchu- un
grahmatu- drufatavā pee
Pehtera baſnijas.

Mahjas weefis isnaht ween reis pa nedeku.

N°. 39.

Seſtdeenā, 27. September

1875.

„Mahjas weefa laſitajeem“

par ſinnu, ka ar nahkoſchu un muru eefahkſees beidsamais gada-zertorkſnis un ka uſ ſcho laiku war „Mahjas weefi“ paſteleht. „Mahjas weefis“ no Oktobera faſtloht lihds gada beigahm makfa 30 kap., ar peefuhthifchannu pa paſti 60 kap. Peelikums uſ ſcho laiku makfa 20 kap.

Ernst Plates,

„Mahjas weefa“ redaktors un apgahdatajſ.

Rahditajſ.

Sannatahs ſinas. Telegrafa ſinas.

Geſchſemes ſinas. No Rihgas: Baltijas meſchatungu beedribas ſeh-
deſchana. No Dſchrbenes: „Zeribas beedribas“ ſapulze. No Lritates: uguns-
grehts, — bihbeles ſwehtli. No Jelgawas: jauna Wahju awiſe, — teatera
iſrahdiſchana, pahr jaunzelamo beedribu. No Pehterburgas: breeſmiga auka.

Ahrſemes ſinas. No Wahjijas: keifara brauffchana uſ Italiju, gaiba-
mas walſts ſapulzes darbi. No Londones: dſelſzjeka-ſwehtli. No Italias:
pahweſneeku politika. No Spanijas: Karlistu buhſchana. No Turcijas:
Herzegowineefchu atbilde uſ konſulu peepraſiſchannu.

Grohbinas prahweſta aprinta ſkohlotaſu I. kouſereuze. Jauna grahmata.
Gadijumi Baltijas gubernija. Maſi no pelejuma paſargahht. Grahmatu
ſina. Dſelſzjeka brauzeeni ſtarp Rihgu, Jelgawu un Moſchawkeem.

Peelikuma: Arweenu titai gohdigi. Spaneeſchu miſleſtibas dſihwe.
Gaudi un ſeedi.

Sannatahs ſinas.

No Kurſemes. Pahr Kurſemes ſkohlās buhſchannu atrohdam
Lat. awiſes ſchahdus ſkaitlus: ſkohlās pawifam efoht 358.
Kad ſkohlū ſkaitli ar dwehſetu ſkaitli ſalihdsina, tad atrohht,
ka ſkohlās wehl truhſtoht un prohti ſkohlās wehl wajjadſi-
gas 73 privat-muiſchahm un 49 krohna-muiſchahm; kahdas
20 ſkohlās teekoht buhwetas. Skohlotaſu un palihga-ſkoh-
lotaju ſkaitls ir 404, kuru ſtarpā ir 348 Latweeſchi, 54
Wahzeeſchi, 1 kriſtihts ſchihds un 1 Pohlis. Skohlenu ſkaitlis
pawifam bijis 23,764, pr. 16,326 puifeni un 7438 meitenes.

— Kurſemes ſeminariſ jeb ſkohlotaſu-ſkohla Irmlawā
ſwehtija tai 1mā Septemberi ſawa 35ta gada ſwehtlus.
Skohlās kuratori, wairak mahjotaſu, daudi ſkohlotaſu un ſkoh-
lenu wezakee bija uſ ſcheem ſwehtkeem ſapulzejuſchees. Pee
mahjibas-pahrbaudiſchanas, kas ſchini deenā tika notureta,
ſkohlēni dewa weiklas un ſklaidras atbildes.

No Serbijas. Sawā laikā ſinojam, ka Turki ar Herze-
gowineefcheem karodami nometuſchees uſ kahdu ſalu, kas pee-
der pee Serbijas. Serbija, pee karofchanas dalibu nenem-
dama, newareja atkaut, ka ſweſchi kara-pulki winas rohbe-
ſchās nometahs un tamdeht Serbijas weetneekſ no ſawas wal-
dibas eefneedſis pee Turku waldbibas ſchehloſchanas rakſtu pahr
to, ka Turki kara-pulki nometuſchees uſ Serbijas rohbeſchahm,

pee kam Turku peederigees daſchadas pahreſtibas iſdarijuſchi,
prohti wairak zilwekus nokaudami, lohpus aiſdſihdami un weenu
baſnizu aplaupidami. Kahdu atbilde Turki waldbiba dewuſe
jeb dohs, ſchim brihſcham naw ſinams. Serbija ſchahdus dar-
bus pahr meera pahrlahpſchannu eeraudſidama ſataiſahs uſ
karu. Pahr ſcho ſataiſiſchanohs uſ karu teel no Belgrades ſinohts:
Serbija tagad walda puſkara-buhſchana. Kara miniſteris iſ-
laidis pawehli, ka neweenam nebuhs ſawu mahjokli atſtaht,
jo katra brihdi waroht pawehle atmahkt, ka kara jadohdahs.
Jaw preeſch kahdahm deenahm neweens wihreetis no 20
lihds 52 gadeem wezumā nedrihtſt pahri par rohbeſchahm eet,
kas ſtingri teel apwaktetas. Kara-pulki teel uſ karofchannu iſ-
rihtoti un pehz maſ deenahm dohſchotees pee rohbeſchahm, kur tad
nometiſchotees. Serbijas kara-ſpehks ne-efoht wiſai maſ un
brangi iſrihtohs. Tā ka tahs leetas tagad ſtahm, tad karſch
ar Turkeem war katra deenu ſahktees. Kā kahdai Wahju awi-
ſei teel no Belgrades ſinohts, tad efoht weens apſlehpumā
turehts rakſts no Serbijas ſluptſchinas (landtagas). Schini
rakſtā efoht noſpreesſts 1) 3 milioni dukatu preeſch kara-mi-
niſterijas, 2) ſapulze uſaizina peepalihdſeht dumpineekeem pret
Turkeem. 3) Ja zaur ſcho peepalihdſeſchanohs iſzeltohs rihtlo-
ſchana, tad ſapulze teel atzelta un komiſija iſ dewineem loh-
zekeem ezelta. Schihſ ſapulzes uſdewums ir lihds ar wal-
dibu karu weſt pret Turkeem. Schi komiſija jaw efoht iſ-
wehleta.

Telegrafa ſinas.

No Berlines tai 24. Septemberi. Baſnijas leetu teeſa
noſpreeduſe, ka Breſlawas firſtibſtaps Dr. Jerſters no ſawa
mata atzelams. — Kā teel ſinohts, tad keiſars Wilhelms
Mailandē uſtureſchotees 4 deenas.

No Konſtantinopeles teel ſinohts, ka Turki dumpineekus
weetahm ſakahwuſchi. Zitu waldbibu weetneeki, kas Konſtan-
tinopelē deht pameera ſtarp Turkeem un dumpineekeem ſaru-
najahs, ne-efoht wehl neko panahkuſchi.

Geshjemes sinas.

No Nihgas. Tai 15tä Septembri Baltijas meschatungu beedriba notureja Nihgä sawu gada fapulzi. Pulksten 11 fehdeschana fahlahs; kad beedribas wajadfigas darischanas bija beigtas un tšetri kungi par lohzeekteem usnemi, tad nahza fchahdi preefchmeti pee apspreefchanas: 1) No kam tas nahlahs, ka muhsu meschös, ihpafchi privat-meschös wehl arweenu nagrib ihfi eefalnootes felmiga fainneeziba (meschu-lohpiba) un pat tur, kur mahziti meschatungi meschus pahrwalda, to newar pilnigi isdariht? — 2) Kahdas algas mehds maksajt malkas- (kohka-) zirtejeem Baltijas guberniju daschadös apgabalds? — 3) Kahds fwars ir behrsam un appei muhsu fluiju-meschös un lä tahdi lohpyami? — 4) Waj pareisi dara, kad flehgös ar wahju fmilfchu semi, darbu spehku jeb naudu isleetajohjt, rauga fmalfohs pohschamus-farus ispohst. Birmais un ari fwarigakajs preefchmets tika no diweem kungeem pilnigi isflaidrohts.

— To no G. Lidnera jaunbuhweto leelo barckugi, kas esohjt tas wisu leelakais no teem fche buhweteem fugeem, 300 lastu, esohjt nopirzis Jakob Dombrowsky k. un dalidneeki. Schis kuzis tizis pehz J. Dombrowsky k. dehlu wahrdeem nosaukts, prohti dabujis tohs wahrdu: „Georg un Wilhelm.“

No Dsehrbenes teel „Darbam“ sinohts: „Zeribas beedriba“ eefpehja tikai weenu weenigu reis fchini wafaras leelakaja darbu laika semkohpibas fapulzi notureht. Tas bija 27. Junija. Schoreis bija ari flahjt Dsehrbenes muishas ihpafchneeks, barons D. von London kungs un Altu muishas ihpafchneeks, generalis Staehl von Holstein kungs. Birmais ufturahs Nihgä, ohtris Nehwalä. Tä lä fchee kungi pirmo reisi beedribas ruhmes bija, tad wini ari wehlejahs ar beedribu, winas darbofchanahm un noluhku flahtaki eepasinoti tapt. Sapulzes wadons tad ari sinoja, ka beedriba flaitohjt kahdus 70 lohzeklus. Beedriba lohpyohjt teateri, dseedafchanu, semkohpibu, weefigu buhshanu. Ka tas wifs tä eefpehjams, to apleezinoht beedribas ruhmu eetaifas, kuras daschu simtinu maksajohjt. Beedribai esohjt kreetna biblioteka, lä ari daschadas us semkohpibu fihmedamahs awifes un grahmatas. Teateris, weefigi wakari un dseedafchana fchimis ruhmes esohjt isrihkoti jaw wairaf reises. Semkohpibas sinä esohjt fchi jaw ta 15. fapulze. Mahdija us praktiski darinato jautafchanas lahdi, kura katri beedris eemetoht kahdu winam us firds gulofchu jautafchanu. Preefchneezeiba fchih jautafchanas zaurflattidama, tahm jo fwarigakajahm un eewehrojamatahm igahdajohjt apstrahdatajus, kuri tad sawas dohmas par tahm jo plafchi fapulzei preefchä zetoht, pee kam tad beigäs feenootes fapulzes dohmas un pahrspreedumi. Lihds fchim esohjt katra fapulze diwi lihds trihs jautafchanas tahda wihse apstrahdataf tikufchas. Par kahrtibu un jautru peedalifchanohs pee runä esofchas leetas warohjt tikai preezatees. Mahzitu spehku truhkums gan esohjt daschlahrt fahpigi juhtams. Pahr wifahm beedribas darifchanahm teekohjt pilniga protokole westa. Gruntineeks Plattais runaja par magneti, wina ihpafchibahm un ta leetofchanu. Mahdija kompasu, ko pats bija fagatawojis. Istrahdija magnetes peewilfshanas un atgreefchanas spehku. Runaja par termometri un barometri lä par laika-praweesfcheem, — ihpafchi par pehdejo. Istrahdija zit weegli un lehti tahdi praweeschi fagatawojami. Norahdija us winu wehrtibu semkohpibas sinä. Par plawu labofchanu runajohjt peemineja

generalis Staehl von Holstein k., ka wifsch to nekahdi newarohjt panest, ka plawas nowehloht kruhmeem un radigajeem kahrtkeem plafchu mitelli. Plawahm wajagohjt tihrahm, flajahm un gludahm buht. Schi temata plafchaku un galigu apspreefchanu peefchlihra nahlamai fapulzei. Par rudfu fehflu runajohjt, waj weza jeb jauna ta labaka, tika ihfi atbildehts: Muhju awgabala, kur rudfus gandrihs pahra nedetas agraki fehj un atkal pahra nedetas wehlaki plauj nela zitäs pufäs, nemas newar runa buht par jaunu fehflu; jo mehš winas no saweem laukeem ihstena briedi nekahdi newaram dabuht. Tadeht katram semkohpam buhs wezu bet labu fehflu pataupihjt. Ihpafchi faufas wafaras rudsi esohjt fehflai tee derigee. Labä faufa flehti glabatu fehflu warohjt wehl pehz 6 un wairaf gadeem fehjt un ta esohjt itin geldiga, lä to kahds teizams un tizams fapulzes lohzeklus pats ismehginajis. Te peemineja generalis Staehl von Holstein k., ka wifsch lihds atnesis un un sawas walts flahlotajam nodewis kweefchu graudu, kurfch jaw daschus gadu tuhstofchus wezs, un tas semä likts tomehr esohjt dihdis un audis. Waj redsi zilweks, kahds nemirstigs tawš neezigais kweefchu graudinfch! Ko tu tä wari mahzitees.

No Trifates. Mihlak gan ir awifes rakfihjt un lasihjt preezigas sinas, neka behdigas; bet dasch'reis ari ir par behdigeem notikumeem japafino. — Stais Augusts bij, mums Trifateefcheem, tä fakoht — nelaimiga, behdiga deena. Jo tad atkal nodega Behrsin mahjä rija, stalis un wahgufis. Leekahs, ka uguns atkal tihschä prahtä no besdeewiga zilweka peelikta tapufe, jo no peedarba fahzis degt un pee isflaufichanas ari israhdijees, ka zitadi naw. — Skahde ir tafseereta ap 470 rubleem. Tai nu gan pee Trifateefcheem tas wezs un labs eeradums pastahw, ka rijas, kas nodeg, no walts pufes atkal uftaifitas tohp, — tad tatschu flahde kritufchajam wehl paleel pee mantibas, stata un wahgufcha 390 rubtu flahdes. Mija jaw ir atkal usbuhweta par 80 rubt. — Deews lai bagatigi atmakfa mihteem Trifates fainneekem par tahdu labu darbu! Jo pee ta ween jaw passihjt krittus zilwekus par krittigeem, ja teem ir mihlestiba sawä starpä. Un kas tohs sawejus ne-awgabda, tas aisleeds tizibu un tahds ir niknaks, neka pagans. — Tani pafchä Stä Augustä usgahja palahru-fchohs tai tä nosaukta Klidfa-meschä, Wez Staldoht Reinu Iffchuknu, jaunelli no 19—20 gadeem wezu. 7tä Augustä isbrauzis us dsirnawahm. Kahdas diwi werstes no mahjas pabrauzis, eebrauzis meshä, peefehjis firgu, nonehmis grohschu un — palizis few par flepkawu. — Kas nabadsinu pee ta fpeedis, naw flaidri sinams. Saka, ka naudas (100 rbl.?) deht esohjt arweenu lohti behdajees, kas tam 30tä Juni fch. g. waj nu pasudufchi jeb ari nosagti tikufchi. — Tai Deews pafarga katra no pahrleelas mantas mihleschanas un lai ir schehligs tam nabadsinam, kas few par flepkawu palizis. 17. Augustä bij Trifate bibbetu-fwehtki. Diwi teizami Widsemes mahzitaji fazija fpredikus. Jaun Beebalgas zeen. mahzitajs Kahlbrandt's, tureja fprediki pahr peeluhgshanu Jesus wahrda. Gulbenes zeen. mahzitajs, Keufslers, grunteja sawu fprediki us teem fche rihme fanemteem wahrdeem: „Ta lunga sohbens kazu zet Tai niknä pafaulä: Bet uswareteem meeru dohd, Par to firds gawile.“ — 5tä Septbr., wakarä, ap pulkst. 8 nodega Livskalneefchu Lihdal mahjä rija, kuhis, flehtis u. t. pr., pa wifam kahdas 9 ehkas. Daschi eedfihwotaji walikufchi bes maisites un tif ar tahm drehbehm, kas mugurä. — Uguns zehlufehš no rijas krahfns, kas tani deenä 2 reis ku-

rinata tikufe. — Tasseereta fšahde fneedsotees ap 1015 rbl. Pauschu fšafrehjufchi lohti daudš. No glahbtahm mantahm daschi ari few to lihds nanehmufchi un ainesufchi. (Waj tee wehl ir zilweki, kas tā dara?) Nu tad, nihti lasitaji! Ko zitu beidsoht fajim, ka ween to: „Deews lai eepreezina behdigohs! lai mohdina ari firdis, kas apbehdinateem palihdsigas rohkas preti fneeds! lai peedohd ari teem schehligi, kas no ta nabadsinu masa isglahbta ihpafchuma wehl ko lihds panehmufchi un ainesufchi, un lai teem atgahdina, ka sagta manta ir ka dsirkstele fškirsta un lai atgreesch tohs, kas fawas rohkas issteepufchi pehz ta nabadsinu masumina!“

Fr. Mühlberg, Trikses walsts fšohlmeistars

No Jelgawas. No 20ta Septembara fahloht isnahkt Jelgawa jauna Bahzu Jelgawas awise „Mitauische Zeitung.“ Schi awise nodohmajufe starp zitahm sinahm ari pasneegt jo plafchas sinas un pahrspreedumus pahre tureenās apgabalu un buhščhanu, kas ari minis derehs par eewehroschhanu. Mineta awise isnahkt reis pa nedelu.

— Kā dsirdam, tad Oktoberi buhščhoht Jelgawā teaterā israhdschana: wenu deenu israhdsis „Stohlotaju tupeles“ no A. Allunana un ohtru deenu „Preziosa“ no Sterstu Andreja.

— Daschi no muhfu Kursemes lasitaji mums peeprafijufchi kahdas sinas pahre Jelgawā zelamo beedribu un 30 Augusta fwehtischanu. Tagad nu atrohdam pahre fšho leetu kahdas sinas „Balt. wehstnesi“ un „Baltijas Semlohi,“ ko fšhe ihsumā usshmesim. „Pee fšchis reisas,“ tā minetas sinas fšlan, „gan derehs atgahdinatees, kā un tad ir fahkts pahre Jelgawas Latw. beedribas dibinaschanu ruhpetees: Tas bija tai 29tā Merzi 1872trā gadā, ka mehš, labš pulzinsch Latweeschu, ar waldischanas atweheschanu bijam fataisijufchees Jelgawa Schirfenhōsera f. fahle un nu tur norunajam „Latweeschu beedribu dibinaht. Wifū pirms eewehlejam pagaidu waldbu, pastahwofchu is 5 lungeem. Ssche lungi usnehmahs par beedribas eestahdschanu ruhpetees. Gada-makša beedreem tika us 3 rubteem par gadu nolikta. Gandrihs lihds 300 beedru fawu gada-makšu jaw eemafajufchi. Wehlaki no preefšchneeziabā eewehleteem lungeem daschi daschadu eemeslu deht isstahjufchees. Tee atlikufchi lungi atkal zitus wihrus no fawas pušes preefšchneeziabā peenehmufchi. Kas notizis ar beedribu un ko winas preefšchneeziaba dara, lihds fšchim brihdim neweenam naw sinams. — Gohti wehletumees, ka preefšchneeziaba muhs, beedribā eestahjufchohs lohjektus, drihsumā fa-ai-zinatu un mums kaut zil nezil sinas pasneegtu par beedribas darbofchanahs, kā ari pahre to, zil beedru fawu gada-makšu eemafajufchi, zil naudas fšchim brihdim kasē un kas noteek ar atlikumeem no 30. Augusta fwehtkeem. Ja nu preefšchneeziaba nebribetu zaur fšapulzi muhs apgruhtinaht, tad tatfchu waretu zaur awischn tohs rehkinus isdoht, kā zitas beedribas to mehds dariht.“ Zeram, ka tee lungi, kas minetohs darbus usnehmufchi, us fšho awises atklahti isfajito usajinafchanu nekawesees wajadšigas sinas pasneegt.

No Pehterburgas. Tai 12. Septemberi Kreewijas leelakā dalā plohsijufehs breefmiga auka, kas daudsfahrt leelu fšahdi padarijufe. Us Ladogas-efara nogrima leela dala laiwu, kas daudsfahrt ari fawus laiwinekus uhdens-dibinā norahwa. Gelfsch Odesas fšhi auka bija faweenota ar leelu aukstumu un stipru fneegu kriščhanu. Gelfsch Archangeles tai 19. Septemberi bijufe auka, kas 6 fugus fadausijufe.

— Kā „Kronstates wehstnesis“ fino, tad tikschoht attants dahwanas lasiht preefšch teem, kas zaur dumpja nemeereem Herzegowinā tikufchi apfahdeti, bet ar tahdu nofajijumu, ka falafitas naudas sumas neteek wis peesuhstitas dumpineekem Herzegowinā, bet teem zaur mineto dumpi apfahdeteem.

— Pehz „Birschas awises“ sinahm esohht tahs komisijas lohzekli preefšch uniwersitetes-statutu pahrluhkofchanas tai 17. Septemberi no Pehterburgas aibraufufchi. Wifū pirms wini braufšchoht us Kasani, tad nahkšchoht us Pehterburgu atpakal un tad no tureenās dohschotees us Lehrpatu, Rijeku, Odesu, Charkowu un Maskawu.

Ahrfemes sinas.

No Bahzijas. Pahre Bahzijas keisara braufschanu us Italiu ahrfemes awises daschadi spreesch, ihpafchi pahre to, kapehz keisars tikai lihds Mailandai un newis lihds Mohmai nodohmajis braukt. Kā leekahs, tad Bahzu keisara braufschana us Italiu naw ne ar kahdahm politikas darischanahm faweenota, turklaht ari keisars, kā rahdahs, negrib us Mohmu braukt, lai nebuhtu ar pahwestu jafateekahs fšini laikā, kur Bahzijas waldbiba ar pahwesta waldbibu fšahw jauno basnizas-litumu deht strihdā. Tad ari Italias fehniusch to weheschanohs isfajijis, ka griboht Bahzijas keisaram lihds Mailandai preti nahkt un tur wianu fagaidiht; tā tad ari Bahzijas keisaram, Italias fehniinu fatikuscham, naw nekahda eemesla tahtaki Italiā braukt.

— Nahkofchā mehnescha eefahkumā tiks atklahta Bahzijas walsts-fapulze. Celam walsts fšapulze fawas spreeschanas fahkufe, gan derehs kahdu wahrdu pahre to fajiht. Kā fšchim brihscham tahs leetas fšahw, tad ahrigas politikas darischanas walsts fšapulzei nekas fšwarigs nebuhs spreeschams; jo Bahzija fšahw ar zitahm Ciropas leelwalstim draudšigā fatilfchanā, ari ar Franzju, kur gan pa brihscham kahds awischneeks naidigu prahtu pret Bahziju israhda un ari ultramontani us nemeeru rihda, tad tomehr Franzijas waldbiba eewehro meera politiku un zitas waldbibas winai to padohmu dohd, lai par meeru gahdajohht. Tapat ari Bahzijas istureschanahs Herzegowineeschu leetā ar Turkeem ir tahda, kā walsts fšapulzei par to nekas nebuhs spreeschams. Jo waitaf walsts fšapulzei buhs ko spreesi eefšchigas politikas darischanas; wifū pirms nahkt pahrspreeschana preefšchlikumi pahre kara-fpehtu, tas ir, pahre isdohfchanahm preefšch kara-pulkeem. Tad ta zihnischanahs ar ultramontaneem darihs walsts fšapulzei deesgan galwas grohsischanas, jo lai gan katolu biskapi wairs til fšingru pretofchanohs pret jauneem basnizas likumeem ne-israhda, tad tomehr wianu rihkofchanahs naw apstahjufehs. Sinams pahre to naw ko fšchaubitees, ka waldbiba pahre ultramontaneem wirsrohku dabuhs, bet tikai ta zihnischanahs naw masa, lihds pretestibas buhs pahwaretas.

No Londones. Tai 16. Septemberi tika fwehtiti 50 g. dselszeta-fwehtki; jo apati 50 gadi pagahjufchi, kamehr pirma dselszeta lihniija (starp Stoktonu un Darlingtonu) tika braufschanai nodohra. Swehtku runā ari tika peeminehts, kahdu ne-ustizibu, weetahm ari pretestibu un pat kawektus laudis israhdiufchi pret dselszetu, dohmadami ka no dselszeleem nekahds labums ne-atlehšchotees, bet tikai par fšahdi zilwekeem buhščhoht. Tagad sinams neweens prahtigs zilweks neščahbahs pahre dselszeta labumu, bet toreis, ka jaw minejam, tas bija zitadi: ta laika Kiewelandes herzogs par prohwi nekahwa

dselszela lihniju zaur fawahm rohbeschahm wilt, lai zaur damstratu brautſchanu winam netiktu lapfas is alahm isbaiditas, un ta tad dselszela lihniju welkoht bija lihums jamet. Swehtku deena bija ari istahditas damstratu maſchineſ, kuru pulka ari bija ta pirma no Stefensona 1825ta gada taifita dselszela lokomotive, kas pret fawahm jaunakam mahfahm, tagadejahm lokomotivehm deefgan weentahriſcha iſſkatijahs. Swehtku deenas wakarâ bija gohda-maltite, pee kuras kahdi 900 kungi nehma dalibu.

No Italijas. Kahdu politiku pahweſta walidiba jeb pahweſtneeki Rohmâ eewehro, to redſeja atkal, kad kardinalam Antoneli'am tika no Spanijas walidibas paſneegta Spaneeſchu augſtaka gohda-ſihme jeb ordens. No ta laika, kamehr Spanija Alſonſo tika par kehninu, bija pahweſta walidiba diwi partijas, weena peekrita Karliteem, un ohtra Alſonſiſteem (tas ir teem, kas pee kehnina Alſonſo turahs). Warenais kardinals Antoneli, kas pahweſta ahrigas politikas dariſchanas weda, bija Alſonſiſteem pretineeks, jo tee nebija raudſijufchi Antoneli'a draudſibu few eemantoht, un tamdeht winſch turejahs wairak uſ Karlistu puſi un Alſonſiſteem wiſadus kawektus Rohmâ preekſchâ zehla. Tagad nu Spanijas kehninſch, gribedams ari pee warena kardinala peelabinatees, winam dahwinajis Spanijas augſtako gohda-ſihmi. Bet kas noteek? Antoneli negrib ſcho gohda-ſihmi peenemt. Pahweſts winu pee fewis atſauzis praſa, lamdeht winſch bes waijadſibas pretojotees mineto gohda-ſihmi peenemt. Antoneli pahweſtam atbild, ka ar gohda ſihmes peenemſchanu efoht faweenotas leelas idohſchanas, un winam efoht jagahda par ſawu leelu nabagu familiju un tapch; newarohht til dauds naudas par wolti iſſchkerſt. Pahweſts zitu nelo newareja dariht, ka apſohlitees, ka buhſchoht to waijadſigo naudu preekſch idohſchanahm doht, lai gan wiſa paſaule ſin, ka kardinals Antoneli ir leelu bagatibu ſakrahjis, prohti kahdus 12 milionus rublus peh; muhſu naudas rehkinajoht.

No Spanijas. Jo plahnaki Karliteem klahjahs, jo wairak Don Karloſs ta iſturahs, it ka winſch jaw buhtu Spanijas ihſtais kehninſch. Ta par prohwi winſch ir beidsama laika iſlaidis ſtrahpes-likumu grahmatu preekſch Spanijas. Sinams ſchi likumu grahmata netiks no Spanijas eewehrota, jo Don Karloſam naw likumu dohſchanas ſpehks. Ahrſemes awiſes laſam, ka mineta likumu grahmata efoht ſaſtahdita ultramontanu garâ un ar leelu ſohdu aptrauj tohs, kas pret katotu tizibu ko nodara.

— Karliski efoht iſlaidufchi rakſtu pee ultramontaneem Giropâ, lai wineem preekſch kara-weſchanas naudu dohdoht. Ka kahda Parihſes awiſe ſino, tad ſchinis deenas Don Karloſa agenti (rihlotaji) zaur Parihſi zauri braufufchi, dohdamees uſ Deenwidus Wahziju un uſ Weſtſahlani, kur no ultramontanu bagateem grib idabuhht naudu.

No Turzijas. Tee no leelwalſtim ſuhſtitee konſulti dabuja no dumpineekeem atbildi, kura wini iſſklaidroja, lamdeht wini pret Turkeem dumpi zehluſchi un kapeh; dumpis bijis zelams. Iſ ſchi atbildes rakſta kahdu drufziju uſſihmeſim. Herzegowineeſchi ſawu atbildes rakſtu ſahl ta: „Teizamee Giropas ſuhſtari! Iſchetrus gadu ſintenus ſmohht noſchchlojamee Rajas, Herzegowinas kriſtitee, behdas un pohſta. Neſpehdami Turku warmahzibu, nezilwezibu, nepareifibu, pahrleezibu un apſpeeſchanu ilgaki pahrzeest, ir minetee Rajas uſ dumpi ſagehluſchees un peh; kara-eerohtſcheem kehruſchi, lai waretu 19tam

gadu ſinteni, Giropas apgaiſmibai parahdiht, ka preekſch wiſas Giropas tas par grehtu un launu, ja atkauj, ka Turku warmahziba nelaimigo Herzegowinas Slawu tantu ſpaida un neſinaſchanâ uſtura. Zuhſ kungi! Eſam dſirdejuſchi, ka eſat no ſaweem walidineekeem tikufchi iſſuhſtiti, lai iſmeklejat, kas ir muhſu nezeefchama waijadſiba un kapeh; eſam pee kara-eerohtſcheem kehruſchees. Nu tad! mums ir ſchahdi eemeſli. — Sche nu mineta rakſta wiſs uſſihmehts, ko Turki Rajahm (Herzegowinas eedſihwotajeem) pahri darijuſchi. Gefahkam ar Agu (Turku augſtmani). Nelaimigam ſemmeekam, kas no Agas grunts-gabalu uſ renti nehmis, waijaga ſemes-gabalu neween apſtrahdaht, bet ari to puſi no augleem nodoht Agam. Kad Aga nahſ ſemmeeku apraudſiht, kas trihs- jeb ſchetri-reis pa gadu noteek, tad winſch nahſ ar ſaweem laudim, un ſemmeekam peenahkaks Agu ka ari wina laudis apkohpt; ja winſch to nedara, tad winſch dabuhn kuhleenu jeb pehreenu. — Turku walſtibâ teek iſrenteki ſemes-gabali uſ 10to graſi, bet rentes-kungs ar teefas palihgu eewahl (ſadſen) deſmitklahrtigu renti, un Rajam (kriſtigam ſemmeekam) tas jamakſa, wehlah winſch war par to ſuhdſeht. — Bes tam Rajam wiſas nodohſchanas un klauſibas ja-isdara. — Mahju kuſtonu ſkaiſchana noteek leela nepareifiba: kriſtitam ſemmeekam teek eekſkaiſtiti trihsklahrtigi wairak, neta winam ir, lai leelaku ganibas naudu dabutu aiſmakſaht. Par preteſtibu lai ſuhdſ kriſtihts ſemmeeks kam? Turkam! kas ir wina teefneſis? Turks! Kad kriſtihts zilweks teek no Turka apſuhdſehts (apgaufſt) jeb kad tas Turku apſuhdſ, tad jaw winſch taifnibu nedabuhſ, ja winam diwi Turki par leezineekeem nebuhs. — Turki ar waru aiſwed muhſu meitas un ſeewas un peeſpeeſch tahs pee Turku tizibas. — Ja kriſtihts zilweks pret Turku ſtahjahs par leezineeeku, tad winſch trihs deenas wairs dſihws nepalikſ. Turki newar eeredſeht jeb eenihſt muhſu preeſterus, muhſu baſnizas, muhſu baſnizas pulſterus u. t. pr., ko tee klaiji apgahna un apkehſi. Mehſ ſultanam maſajam nodohſchanas un neſam gruhtas naſtas, bet mehſ nedabujam nekahdu mahzibu, mums naw nekahdas ſkohlas, un ja kahds ſkohlas gribetu, tad tahds tiktu tuhliit zeetumâ eeflohdsihts un dabutu ar ſawu galwu aiſmakſaht. Tahlaki ſchini rakſta wiſas tahs pahreſtibas un warmahzibas ir iſſajitas, kas kriſtitam Rajam ir japanes no Turkeem, bet ko ſche plaſchuma deht wahrdu peh; wahrda ne- uſrakſtiſim, tilai ihjumâ peemineſim. Kad pee ſultana jeb krohna darbeem ja-eet, tad wiſu darbu dabuhn tilai Rajas paſtrahdaht, Turki to neſtrahda. Kad Aga nahſ, tad wina pirmais darbs ir baſnizu apgahniht. Kereti ari noteek, ka Rajam, kad tas pee krohna-darba ſtrahda, ari preekſch Agas jaſtrahda. Wiſas ſuhdſibas iſſajiuſchi wini ſawa rakſta beigâs kuhds, lai par wineem apſchchlojotees un par tam gahdajoht, ka lai wini nahktu pee zilwezigas buhſchanas.

Grohbinas pahweſta aprinka ſkohlotaju I. konſerenzje

(States N 38. Beigums.)

Kad nu Ukſting k. no Behrkonu muſſchâs bija peeteizis rakſta darbu, kas apſpreeda, „Ka lai mahza Kreewu walodu pagasta ſkohlâs,“ tad ſapulzes wadonis winu aizinaja, ſawus padohmus tuhdat preekſchâ zelt. Nunatajs dewa atbildu uſ to waizafchanu, „Kad lai eefahl Kreewu walodu mahziht un kahdu metodi lai iſleeta?“

Sawâ eewefchanâ winſch peemineja, ka weiklai walodai

efoht leelä swarä pee zilweka, un ka fweſchu walodu waroht eemahzitees zaur noſklauſiſchanohs no zilweku nutes un zaur grahmatahm. Kreewu waloda mums Latweeſcheem efoht tagad ta wiſuwaijadſigaka no fweſchahm walodahm. Tahdäs ſkohläs, tur newaroht ihpaſchu Kreewu ſkohlotaſu tureht, efoht Kreewu waloda tſchakli no grahmatahm mahzama. Zaur grahmatahm eemahzitees weikli laſiht, riktigi rakſiht un runaht. Pee tahdeem behrneem, kaſ weikli pa Latwiſki proht laſiht un jaw daudſ jeb maſ rakſiht, waroht eeſahkt mahziht Kreewu walodu jaw pirmä ſkohläs gadä, wiſu labaki, pee 8—9 g. wezeem behrneem, zaur bilſchu tahſelehm wiſpirmak, un tad ar abezi. Gramatiku mahzoht buhtu iſleetaſama Alekſejewa metode, jo wiſſch ir lectajis Ollendorſa metodi — un ta efoht II. wiſpabrigä Mihgas ſkohlotaſu konferenſe ari par to labako aſſihta. Galä wiſſch zehla tſchetras tehſes preeſſchä, kaſ tä ſkaneja:

I. Kreewu waloda ir pagäſta ſkohläs tſchakli no grahmatahm mahzama.

II. Gefahkt war jaw pirmä ſkohläs gadä.

III. Iſleetaſama buhtu Alekſejewa metode.

IV. Mums ſkohlotaſeem, ziſ katriis eeſpehi, paſcheem ari wehl Kreewu waloda jo wairak japeemahzahs. (Muhmes deht ſche newaram wiſu iſſtahtihkt, kaſ pee ſchihm jeb zitahm tehſehm ſkuwa noſpreeſſä.)

Behz tam noläſija Siewerta k. no Telfch-Badures brangus padohmus kohſchös wahrdoſ: „Par tizibas mahzibu ſkohläs.“ Dohmas bij wiſpabrigas un ſihmejahs uſ to pamatu, kaſ dſihwoſchana nepeezeeſchams. Wiſſch norahdija, kahda ſwariga leeta aridſan ta efoht, kad ſkohlotaſis kã ihſis tizigs wihrs ſawu darbu ſtrahdajohkt. Nunataſis wehl ſtahtija par teem mahzameem, par mahzibas materiju un par metodi, tad wehl, kã ta mahziba iſdalama u. t. pr.

Ohtrã deenã pehz ihſas Deewluhgſchanas wahrdeem eeſahzahs atkal konferenſes pahſpreedumi. Papreeſſch Dauring k. no Krohtes runaja par to tehmatu: „Kã ſkohlã un ſkohlotaſis pret draudſi, un kã draudſe pret ſkohlã un ſkohlotaſu ſchim laikam iſturahs?“ — Wiſſch uſrahdija daudſ ſuhribas un gruhtibas, kaſ ſkohlã jeb ſkohlotaſam japanefoht un ſajija, ka tahs zetotees 1) no tam, ka laudim aſſihſchanas truhſtoht, 2) ka launas preeſſchihmes mahjäs ſkohläs mahzibas pee behrneem apſlahpejohkt, 3) ka ſkohlã no weenas weetas ne-apmellejohkt, 4) ka behrnu ſkailiſ weenam ſkohlotaſam naw apwataſams, 5) ka abizneekus ſkohlã uſnemohkt. Wiſſch ari luhkoja peerahdiht, uſ kahdu wiſſi ſchini leetã buhtu lihdsams un darams, prohti: ſkohlotaſam nebuhs atlaiſtees no uſzihtigas publeſchanaſ ſawã amata darbã, un lai derigu metodi iſrauga un ſtipru rihzibu ſkohlã leek walidht; tad wehl lai ſkohlotaſis ar ſaweem no ſkohläs atlaiſteem augeem laipni ſa-eetahs un zaur teem wina wezãtus ſew par draugeem padaroht.

Stara k. no Mihzes runaja par to tehmatu: „Mahziſchanaſ no galwas 1) pehz mehra, 2) pehz wiſſes, 3) pehz mehrika un noluhka. Nunataſis nu 1. punkti iſſajija, ka waijagohkt ſkohlã ſtipri uſ tam luhloht, ka neteeſoht behrneem ne par maſ uſdohts preeſſch mahziſchanaſ no galwas, bet wiſwairak tã, ka $\frac{2}{3}$ no weenas ſchirã ſkohleneem to ſpehjoht iſmahzitees. Daudſ ſwarigaka efoht ta jautãſchana, uſ kahdu wiſſi no galwas jamahzahs. Wiſu pirms un leelaka waijadſiba efoht leetas ſapraſchana. Par laiku runajohkt efoht rihka

un wakara ſtundas tahs derigahs. Deroht ari ar balſu mahzitees. Tad ari deroht to, kaſ no galwas ja-eemahzahs, uſrakſiht. It ihpaſchi rohdaſ atminai weeglums, kad dſeeſmas un rihmes mahzahs; jo talab ari gramatikas likumus un wehſturigas peeſihmeſchanaſ rihmes ſaſtahdohkt. — No galwas mahziſchanaſ mehriks ar ihſeem wahrdeem ſakohkt, efoht zilweka gariga aſſihſchana. Zaur mahziſchanaſ no galwas muſu atmina ſtiprinajotees un pee-augohkt un runa tohpohkt puſchlota. No galwas mahziſchanaſ efoht taſ weenigais lihdselliſ, fweſchu walodu eemantohkt; — tomeht taſ wiſu angſtakais mehriks efoht zaur mahziſchanaſ no galwas neween ſinatibas kraht, bet ari zaur tahm ſakrahtahm jaunas panahkt. Behz tam Schwanberg k. no Preekules nehmahs runaht „Par dſeedaſchana.“ Ar teem wahrdeem: „Kur laudis dſeed, tur drohſchi pee-eet war, — launeem laudim naw wiſ dſeeſmu bar;“ wiſſch eeſahka ſawu runu. Dſeeſma efoht it kã no Deewa ſuhthiſt engels, kaſ behdas remde, preekus rahmina, launu aiſtreez. Dwehſeles weenojahs patihlamã ſkanã weenaddos wahrdoſ ſawas juſſmas iſſajihkt. Tahz; wiſwezakos laikos tautas wadoni: Mohſus un ziti praweeſchi un preeſteri, tãpat ari kehninſch Dahwidis uſ dſeedaſchana leelu wehribu likuſchi. Katra tauta turoht ſawas dſeeſmas augſtã zeenã. Pee wezeem Greekeem pate tauta noſauz ſawus dſeedonus par Deewa dehleem. Zaur dſeedaſchana zilweka ſapraſchana tohpohkt aſſihſtita, iſglihtota. Dſeedaſchanaſi diwejadſ uſdewumus: dwehſeles pazilaht uſ debefigahm leetahm — un laizigã leetã ſidsjuhmahm baribu ſneegt. Dſeedaſchana ſchohs uſdewumus pee mums efoht iſpildijufe: Dohbelẽ un Mihgã.

Sawu daſchadu ſwehtigu ihpaſchibu deht ir dſeedaſchana eewetta ſkohlãs; ſkohlotaſam ta ruhpiſi jakohpi. Dſeedaſchana iſſchirahs baſuizã jeb garigã dſeeſmã un laizigã dſeeſmã. Jaimo ſkohlã likumu deht deroht dſeedaſchana eedaliht 3 pakahpeendſ: pirmã ſeemã — ſkanas iſſaukt, ſkaidri balſu notureht, tohnu trepi dſeedaht, trijſkanus krahpohkt un ziſ ilgi tohniim jaſſan, un tãpat daſchadu takti eeſiht, un tad weeglas dſeeſmas kã ari weenbalſigã un dimbalſigã rinka dſeeſmas dſeedaht. Ohtrã ſeemã: koratu meldiju no dur un mol ſkãlas, garigã un laizigã dſeeſmas, diwi jeb trihsbalſigã un 4 balſigã rinka dſeeſmas. Drefchã ſeemã: koratus uſ 4 balſim, weeglas garigã un laizigã kwartetes, bet nedſeedaht par gruhtas dſeeſmas, ko newar labi iſweſt. Tahſaka iſkohlſchana efoht dſeedaſchanaſ beedribas darbã. Gefam wehl neefoht labakſ prahtigã dſeeſmu wadons, japeenemohkt Schãſera „Elementar-Geſangſchule.“

Schihſ ſawas runas kohdolu zehla Schwanberg k. 4 tehſes preeſſchã, kaſ nadſigi tapa apſpreeſſas. Sawos gala wahrdoſ runataſis wehleja „lai ſkanoht Deewa namã dſeeſmas, kã muhſchibas baſuhnes un mihtligã engelũ aizinaſchanaſ uſ Deewa ſlaweſchana!“

Lai dimdoht Latwija no tautas, tehwijã un zitahm labahm dſeeſmahm, lai plauſtoht lihds ar dſeeſmahm tikums, gohds un lablãhſchana, mihtleſtiba, weenprahtiba un meers lai weenojohkt dſeedataſus un ſkohlotaſus un lai ſem mihtleſtibas, weenprahtibas un meera karohga weenojotees Latwija!

Behz ſchihſ runas wehl apſpreeſſa, waj buhtu waijadſigã un eeſpehjamã ihpaſchã ſkohlotaſu awiſes preeſſch muſu ſemites gahdaht, ko gan labpraht wiſi wehlejahs. Preeſſchneeka lungs kohlijahs ar zitu ſkohlotaſu konferenſu wadoneem ſarakſitees. Tad Deewam pateidami un dſeeſmu nodſeedaju-

fchi. ſapulzēs lohžēti iſſchīhrāhs, vėhž tam, kād weens ſkohlōtājās wiſu wāhrdā preſidentā kungam un muhſu ſkohlū referentam pateizibās bij iſteizis par lohſchu ſapulzēs wadiſchanu, un kād ari wehl Grohbinās aprinkā mahžitajēem bij notenzinājis par konferenzēs iſgahdaſchanu, lubgdams, ka lai latrā g. to atkal mums nowehletu.

Žeram, ka nebuhš wiš welti ſchi ſapulze notureta, bet atneſihš derigūš auglūš pee ſkohlās darbeem muhſu aprinkī.

Chr. Sch—g.

Jauna grahmata*)

ar to wirſkraſtu „Behrnu draugš. Jauna pirma laſiſchanās grahmata preekſch pagasta ſkohlāhm“ apgahdata no Salās draudſēs mahžitaja, ir nupat no drukās iſnabhufi un buhš wiſur dabujama. Eſam winu klahtak apſlatiujūchi un waram ſajih, ka ta mums ihſti pa prahtam. Preekſch pirmahm mahzibahm laſiſchanā til lab mahjās tā pagasta ſkohlās ir ſupra waijadſiba pehž derigās laſamas grahmatas un to waijadſibu ſchi jauna grahmata itin derigi iſpilda, jo ta naw ne par ſeklu, ne par dſilu preekſch minetahš kaſpenēs. Grahmata dalahš diwās datās: pirma data ir: „bohſtereſchanaš grahmata.“ Pee daudſahm no muhſu ahbežehm atrohdaš leelas wainās un truhtumi, tā ka eerahditaji daudš par welti dabuhn publetees un behrneem par daudš gruhſi nahlašs pee ihſti ſkaidras laſiſchanās peetiſt. Tāpehž tad ari jaw 2 gaduš atpakal Latw. draugu beedriba nehma ſcho leetu ſawās runās un uſdewa komiſionei to leetu weizinaht, ka grahmata raſtohs, kaš to laſiſchanās mahzibu ſkaidrotu un weeglinatu, tā ka mahjās un pirmajās ſkohlās ſchis darbš kahtigi nu ſekmigi eet uſ preekſchu. Preezajamees nu tai augſchā minetā grahmata ihſtu „Behrnu draugu“ apſweizinaht. Bohſtereſchanaš mahziba ir tā cerikteta, ka, ja grih, tad to ari war iſleetaht uſ laſiſchanās un rakſtiſchanās ſaweenofchanu. Gabalini ir tā ſalikti, ka behrnš it nemaš newar tai wainā kriſt, ka noſlauſidamees un galhā paturejis, beſ ſapratibas wahdſcho un laſa un rahditaju uſ ſewi wil, bet abeem weenumehr jaturahš pilnā jautribā; par to tad ari mahte, kaš pehž ſchi wadona gar ſawu behrnu darbofees, pati redſehš, žil drihš winai taš darba ſlohgš nowelahš un žil ahtri behrnam laſiſchana ſahſ paſcham ihſtu preeku dariht. Kad pirmee gabali jaw iſeeti, tad ihſti derigi, ka behrnš tohp uſ tahm laſiſchanās ſihmehm uſmanigš darihtš. Tapat ir ſkaiſki drukās un rakſta iſſkata atrohdamī lihdi ar ſkaiſichanaš mahzibu un maſo weenreiš weenš. Par peeliſkumu ſchāi datai ir no Mahrtina Lutera katkiſma tee 3 pirmee mahzibas gabali ar atbildahm ar to rewidereto tekſtu.

Dhtra data, ta laſiſchanaš grahmata, ir atkal diwi kaſpenēs eedalita. Birma neſ 75 ihſakūš un weeglaſūš laſamus gabaluš, gan dſeeſmaš, gan paſakaš, gan ſtahſtinuš. Dhtra atrohd 100 garakuš gabaluš no arween dſitaka ſatura. Schohš gabaluš zeen. apgahdatajš ir iſ paſchāš latw. literaturāš teizameem rakſteem ſmehlees. Tur atrohd rakſtuš no Stender, Weyrich, Reiken, Jaunit, Dünſberg, Schilling, Swaigſmit u. ž. Grahmata ir dubultneeki atmeſti. Tohs pahri miſejumuš, kā uſ 5. lapāš ba-la, bu-liš, uſ 16. lapāš alaſch, tur waijadſeja 11 ſtahweht, warehš nahloſchā drukā pahrelaboht,

*) Scho teizamu pahſpreedumu pahre „Behrnu draugu“ iſnehmam iſ „Baſnizāš un ſkohlāš ſināhm“ № 38, negribedami paſchi ſpreeduma ſaratiſtibī pahre grahmata, kaš muhſu apgahdaſchanā ſkaiſia. Redakcija.

warehš tad ari bohſtereſchanaš grahmatinā bohſtabuš eeliſt ar rakſta iſſkatu.

Tā tad ſcho grahmatinu par lohti derigu wiſeem wezakeem, kam behrnš laſiſchanā jamahža, eewehlam un žeram, ka ta buhš ihſti mihtſch behrnu draugš. Ari ta maſka ir deeſgan lehta; jo grahmata ar 126 labi prahwahm lapahm, ar wiſu eeſejumu, maſka tika 30 kap.

Gadijumi Baltijas gubernijās,

(to lahdš Bahſſemneekš Ludis Löfflerš preekſch pahra gadeem ſchē žetodamš uſſihmeiſš.)
(States № 35.)

6tā Juli (pehž Kreewu kalendera 24tā Juni) ir Jahna ſwehtki; weeni no teem labakeem ſwehtkeem, kaš zehluſchees no taš tagad wairš daudš nepeminetāš „Rihgo“ deeweneš. Weze paganu Latweeſchi, winai par gohdu tad gahjuſchi uſ eſareem un upehm, tur dahrgumuš uhdeni eemeſdami, tai upurejuſchi, dſehruſchi un gawilejuſchi. Gawile un dſer wehl kā pa wezam, bet ta upureſchana, pehž ſchilaika eeraſchāš wairš negrib patiktees. — Tē 7—8 werſteš 10 Rihgāš ir Stintes eſarš, kuru aplahrtibā daudš ſapulzejahš. Ari mehš tur, ſtarp karitehm, droſchahm, ſemneeku rateem, jahjeem un kaſjineekem, iſbrauzam uſ to lohſcho preekſchu meſchu. Tur preekſchā atradam luſtigu dſihwi, ſtarp ſmihdreem ſkluju lohkeem, reteem kupleem ohſoleem. Kreewu un Latweeſchu ſemneeki tur guleja aplahrt ſamowaru (tehj-kanu) un aluš muzahm, un uſzeltahm brohlaſtu buhdahm, kurāš taš uſ maiſi uſliktš ſchkinuſchekeliš karſtā ſaulē bija lihš ſakaltis. Kati dereja par ſilehm, pee ka nojuhgti ſirgi ehda, un uſzeltāš dihſeelš ar dekeem un maſchahm aplahrtāš, paſchahm familijahm par telihm. Stary ſcheem ſtaigaja tee Raſnoſchſchikš (wahrdš, ko tika zaur pakaldaritu ſchlaudriſchanohš war iſſaukt) taš ir tee, kaš tur aplahrt neja ehdamu-ledu un kwafu pahrdohdami, kaš ir eeſtabbi un miltigi dſehreeni; tapat ari taš kirſchu- (keſberu-) ſeewāš ar ſawahm kerahm un pa ſtarpahm ari mohdeš kundſeš no labakāš ſlakāš tur ſtaigaja. Winu preezigi waigi uſrahdija, gan to preezigu ſwehtku ſwineschānu, gan ari tohs pawadidamūš mihtneekuš (mihtetajuš); jeb tee ari bija tika atſpihdumš no weenāš ſpohſchāš mihtu tehjaš-kanāš.

Ap ſcho waj winu wirſu peeminetu lauſchu pudri lidinajahš nelabu paſludinadamš garš, ſnappiſ ſauzamaš, kaš eeſahkumā pee teem tehjašbeedreem maſ peeſitahš, bet pehžak arween jo wairak tohs pahraweja. Gaiſchal taš parahdaš puſlihdi nowalkatu ſaldatu barā, kaš uſ ſawa preekſch-dſeedataja manim neſaprohtameem, bet lohſchi ſkanedameem wahrdēem klaufahš un tad to weenbaſſigu un behdigu meldinu ar johni un ſkati pakal blaui.

Jaw pulkſten aſtondeš no rihta ſwehtku beedri ſapulzejahš uſ iſbrauſchānu un tad ſawā weetā ar baſnizāš eeſchānu to eeſahdami.

Ne iſkatriš wareja pee taš preezigaš 6. Julijaš, preezigi ſeptito peekarinaht. Pahrpildriſchanaš, kā pee Stintes eſara jaw noredſeju, bija par mehru raduſehš un zaur to notikuſe daſcha ſadurſchanaš, kaš polizejai ſagahdaja kaſektuš, bet waijadſiguš darbuš.

Eš tapu ari ee-aižinahtš pee to ſanemtu nemeerigaju pirmāš pahrelauſchanaſchanaš; bet ta agruma deht newareju tur klaht buht. Turpreti zaur mihtigu teeſāš ſinataju tika manim Rihgāš žetuma wahrti atwehrti. Keeli nami ar dſelſu

resteteem lohgeem, pa kureem mas prischa gaisa ee-eet, lo tee tur eespundetee wehlahs. Pa schaurahm trepehm ustahpi schaurös gangös, kurees waktis stahw, kas eenahzejus ehrnigi usflatahs. No kirmehm fa-ehstas, bet ar dselschu stangahm un milschu naglahm fakaltas, wehl deesgan stipras duris ir preel-schä katram kambarikim. Zaur zaurumu, kas ar dselsu trel-neem aiskalts, war tur eeskatees. Atflehgas schlingst, drehgeles atschauj un nu duris atwerahs. Te nu tulschä, pufgaischä ruhmi, kur us plahna, weena waj diwas falmu gulas, ir tee zeetumeefti. Rahdi no isskates! Ar fawehtscheem mateem pahf stihwahn azim; ar schkeelischahm azim apafsch bruhneem peeres kauleem, ka plehsigeem putneem; ka ribäs kohpä faruzis Deewa gihmis! Te kahds no azim labfirdigais dselkenmatu Latweetis, kas laikam pirmoreis pehz swescho mantas eekahrodamees stary tahdeem eetzis, un no kureenes labi pahrmahzihst atkal aisees. Wisi skrandäs, waj tam bij strihpains, jeb farkans schirtina kreklis, jeb bees wadmala mehtelis.

Schihdeem ir ihpafchi kambarischu un tapat ari seewee-scheem. Ja tohs wihreeschus usluhfojht mums usnahza schauschala, reebums un schehlums, ta pee teem seeweescheem nefajutam neko zitu, ka reebfchanohs. Pee wiau reebigas isskates wehl peebeedrojahs wiau lohpißka buhshana un nejauka rupjiba. Weena bija ar malkas pagali par laika lawekli feenu fabakstijuse un par to dabuja ar to pagali fiteenu; bet par to wina nebeddaja ne til dauds ka funs un nometahs us fawu gulas weetu. Dhtra ispuhruse ka plufschke, par to skati eefmejhahs, un trescha ar pahrgrohsitu gihmi fuhdsehahs, ka winai jaw wakar waijadseja tapt atlaistai. Til weena jo jaunaka un wairaf zilweziga noprata kaunu un ar preelshautu apfedsa azis. Gahjam zitäs nodaläs, kur bija kambari flimajeem, drehbju masgashanas weeta, kehks u. t. pr.

Ar fastumuschu duhshu atstahju scho behdigu weetu un ee-elvam skaidru gaisu Deewa skaidra pasaulä. Kahdas labas jushanas, ka swehti firdi pazilinaja, kad eekahpam tani zeenijama ruhmi, tajä nehen pahrlabotä Behtera basnizä. Gribeju scho buhwi apmelleht un redseht, ka ari schä Wahzu rafsturs wifä fawä widus laika gara un mihlibä ir strahdajis. Ja widus data, kam augfcham ir krusstiski welweti kohka greefti, ir 96 pehdas augsta. Scenmati ir weenteesigi un tilai ar dafchadeem Wahzu wapeneem, (ziltsfihmehm) ispußkoti. Kahdas peeminas sihmes man eekrita femifschki azis, ka ta „blaue Bürgergarde“ (sila birgeru gwarde) no 1743. g., tas ir 33 gadus pehz tam, kad pilsehts tagadejai waldbibai bija padewees. Peeminai wirs masahm durim bija weza bilde ka Kladeradafschwignete (wihna-lapu isrohtajumi) un itin augfcham mahleta bilde, talaika waroni us sirga apfihmedama. Ari schijä masä bilditë bija redsama Wahzu tautiba wiau parastä wihse; un schi figure ir skaidra bilde no Wahzu maspilssehtneekem, ka tolait kabatu-grahmatas mums dauds kahrtigi usglabajuschas. Dhtra wehrä leekama leeka manim bija Melgalwju krehfli. Ischetri no kohka taistiti Mohri, ka us wakti stahwedami, tura tohs trelinaus, to misina krohnalukturi un tahs beedribas wapeni. Mohru galwas ir ari us tahm ar satu wadmahu apwilktahm krehflu lehnehm. Us schahdu wihsti schee Melgalwji rahda, ka wini ari basnizu zeeni un mihlo.

Deenaswidus karstumä aisdewohs lihds leelo pastes namu, jo wehstules kastës eemest us katru brihdi newar rehlnaht, ka

isnems. Tad apmelleju tirgu un tirgus ruhmes apafsch jumteem. Tahdas tirgusruhmes ir ari Berlinë, bet naw leetajamas. Bet Berlinë ir faws Schilera plazis, Mihgai tas naw. Mihgä bilshustabu apluhkotajus newar nedf pahbraukt, nedf ar dubleem apfpridsinaht, tadeht ka wini tur naw. Bet Mihgas tirguruhmes, kas par lascheem, prischi un schahweti, preelsh uslohschanas! — Pa to 900 fohtus garo kohlatiltu pahrgahjis, aishaju us Jelgawas dselszela mahju (bahnusi) jo gribeju pehz Widsemes wirspilssehta, ari Kursemes wirspilsehtu mahzitees pasiht. Atpakat faukdamahm balsim spih-tedams, aishrauzu us Jelgawu.

(Turpmat wehl.)

Maisi no pelejuma pasargahht.

Pa wafaras laiku frischi maisi, kad ta miklä weetä usglabajama, war us tahdu wihsti no pelejuma pasargahht, ka frischo maisi, til lihds to no krahjns iswell, miltu maisä eebahsch, kur til dauds miltu eelshä, ka ta maisi aplahj. Maises klaipei maisä teel ar wirsus-garosu zits us zita uslikti, maisis aisseets un tahdä weetä uskahrts, kur gaisam swabada staigaschana. Us tahdu wihsti war maisi nedefahm us-taupiht, bes ka ta fahktu peleht jeb fakalt. Kad maisi grih preelsh ehshanas nemt, tad klaipe no maisa isnem, miltus noslauka un maises klaipe kahdu nakti pagraba noleek, lai garosa, miklumu peenemdama, atlaistohs jeb mihstaka paliktu. **Wiktum Wetterich.**

Grahmatu sina.

Behru draugs. Jauna pirma lasfshanas grahmata preelsh pagasta sfohlahm, apghadata no G. Schöder, Salas draudses mahzitaja. Pirma data, stiprös wahlös eefeeta, maksa 30 lap. Atalpahrbewejü un sfohlotaji, kas wairaf eksemplaru nem, dabu pelnas-dalu.

Pamahzishana Kreewu walodä. Sarakstijis Laubes Indriks. Dhtra pahrtaißta druka. Pirmais kohlis. Maksa 30 lap.

Pasauls-stahstu-grahmata. Ar dauds bildehm puschkota jauna druka, pehz muhsu laiku waijadshahm pahrtaißta, ar peelikummu no 1861. lihds 1875. gadam. Sfohlahm un mahjahm lohiti deriga. Maksa eefeeta zeetös wahlös 50 lap.

Widsemes weza un jauna Laika-grahmata us 1876. gadu ir gatawa un manä driku-namä un grahmatu-bohdë dabujama. Laika-grahmata ir ar 9 bildehm puschkota un maksa ne-eefeeta 5 rubl. par simtu, eefeeta 10 lap. gabalä.

Pufites, lo apafsch Kristus krusa pluhja Emil Sotolowsky, Matishchu, Walfas-Lugaschu, Raunas un pehdigi Mihgas Gertrudes draudses mahzitajs. Dhtra pawairota drike. Maksa 20 kapeitus fudr. **Ernst Plates.**

Dselszela branzeeni stary Mihgu, Jelgawu un Moschaiskeem.

(No 7. Mai fahfoht.)

	pulst. min.	pulst. min.	pulst. min.	pulst. min.
No Mihgas isbrauz	8 45 r.	2 10 d.	8 3 w.	10 30 w.
nonahst Jelgawä	10 65	3 22	9 7	11 41
isbrauz no Jelgawas	—	3 42	9 23	—
nonahst Augš	—	5 44	11 4	—
Moschailös	—	7 19 w.	12 13 n.	—
No Moschaiskeem isbrauz	—	5 53 r.	—	9 12 w.
nonahst Augš	—	7 20	—	10 22
Jelgawä	—	9 36	—	12 11
isbrauz no Jelgawas	7 50 r.	9 56 r.	4 3 d.	12 28 n.
nonahst Mihgä.	9 5	11 13	5 18	1 37

Lihds 25. Septemberim pee Mihgas atnahlfuchti 2060 fugi un aishajuschki 1920

Atbildedams redakhters Ernst Plates.

Pirmdeen tai 15. Septembei fch. g. ir no mah-
jahm isgahjis tas Rihgas eedstihoneels

Behter Suijen,

60 gadus wejs, leels no auguma, apgehrbees ar
melneem swahrkeem, bruhnahm bilfehni un gareem
sabbakeem, ar brulas-johstu (Bruchband) un naw
libds fchim atradees. Tadehl teel wisi mihi luhari,
ja to lur useetu, par to tublht Rihgas polizejas-
waldischanai siuu laistu. Par latru publiuu tiks
atlihdifinahts.

Beenu bohdes-puusi ar labahm leezibas-
stihmeim melle **Alfred Busch.**

Walmeerâ

ir weenas gandrihs jaunas tafel-flaweeras, wislabakâ
buhshana pahrdohdama eelshâ nama **Wahrhusen.**

Jauna grahmata.

Nupat tapa gatawa un dabujama manâ grahmata-
pahrdohdama **Geffch-Rihgas** leelajâ Kaleju-eelâ N 4;
Zelgawâ pee H. Allunana Katohku-eelâ N 8; Pehr-
kohne (pee Keepajas) pee stohlotaja Uxting tunga

P u h p o l t.

Dsejas no Matscherneka Kahela. Matfa 10 kap.
J. C. C. Kaptein.

Brufschu-ihpafschneefceem.

Smallatohs
Baireeschu apimus
Iâ ari pirmahs fortes

Piroles bruhwern-piki

tur weenumehr us lehgera un pahrdohd par lehta-
lahm zenahm

Max Tischbein.

Kantohris: Pils-eelâ N 18, 1 trepi augstt. 3

Pulkstenuis

jaunds suhtijumds un leelakâ iswehle no wifu dahr-
gakeem libds wifu lehtakeem dabuja un peedahwa
par wifu semalahm zenahm sem apgalwoofcham

A. G. Berg,

Sinderu-eelâ N 9.

Pak-kambaris

**un pehrwu=bohde
pilsmuishâ Zeswainê.**

Saweem kundehm zaur fcho daru sinamu, ka esmu
nupat dands wisadâs jaunas prezes dabujis, kâ:
labas schweifgar-fohles teel pahrdohdas par 23 rbl.
pudâ, Hemlot-fohles par 24 rbl., justes par 26 rbl.
f., konfeltes Nr. 1. par 880 kap. pudâ, tarturu 10
ohlehtis par 1 rubl. f., tubtu, bufltinu un ohder-
drechbes, dselsi, tehraudu, jushtas un schihberus. —
Petroleums teel muzahm un stohpeem par lehtu zenu
pahrdohds; — kâ ari man ir isbewees auschamus-
deegus (wisitu) no Englandes wisadâs pehrwês par
lehtu zenu eepirkt, wisadâs dsiju-pehrwês, par lu-
rahm waru galwoht ka buhs labas un lehtas, — kâ
ari dands wisadâs zitas mantas, luras ihfumâ ne-
war aprastitib.

Miltigu swaru un mehru, kâ ari lehtatu zenu ap-
fohldams kâ zitur, kuhstu wisus, kam tahdas man-
tas ir wajadstigas, manu andeles weetu apmelleht.
Zeswainê, 18. Augustâ.

J. Rutkowsky.

No zensures atwehlehts. Rihgâ, 26. September 1875.

Drilehts un dabujams pee bilshu- un grahmata-drilehtaja Ernst Plates, Rihgâ, pee Behtera basnijâs.

Sludinaschanas.

Weens sehns no 14—15 gadus wejs war manâ
drufatawâ darbu dabuht. **Ernst Plates.**

Mastawas Ubr-Rihgâ, Jauna-eelâ N 41, war
ikdeenas wisadu fortu

frischu maisi

ar usbewahm (lahschu) dabuht.

Staihtas ekipaschas

preefsh lahsham, kristibahm un behrehm isihre par
mehremu zenu

P. Lerchendorff,

Kalku- un Schuhnu-eelu stibri N 13.

20 buhwes-platschi

dafchadâ leelumâ ir lohti lehti par 1/3 kap. grunts-
matfas (Grundzins) par asti pahrdohdami **2**
Grawenhofe leelâ Lehgeru-eelâ N 51, pee

N. Bachus.

Seeweeschu mehtelus

dubelstosa jakas

pahrdohd par lehtu zenu bes usprafschanas
P. Lerchendorff.

Rihgas Latw. beedriba.

Swehtdeen tai 5. Oktoberi 1875.

**Plauschanas-jwehtki
ar daschadahm uswefchanahm.**

Klahtakas sinas nahfoshâ numurâ.
Kahrtibas komisija.

Zehfis.

Latweeschu teaters

preefsh labdarigeem mehrkeem,

Weisenfeldta f. sahle.

11. Oktoberi, pulkst. 8 wakarâ:

„Muhkitis“ no A. Dibrika un „Kahds
bribdis kantori“ no L. Allunana.

12. Oktoberi pulkst. 6 wakarâ:

„Wiss naw selts kas spihd“ no
A. Kalnina un „Zjigs Moses“ no A.
Allunana.

I. numereretais plazis 70 kap., II. pl. 50 kap.
III. pl. 25 kap. — Preefsh beedreem dret fchi gada
beedru-lahrtu usrahdischanu: I. pl. 50 kap., II. pl.
30 kap., III. pl. 20 kap.

12. Oktoberi pehz teatera buhs weefigs-wafars,
us luru nebederi zaur beedreem eemedami.
Pee abahm israhdischanahm un us weefiga-wakara
spehlehs Ulricha kapele.

26. Oktoberi fch. g., pulkst. 2 p. p., buhs Zehfu
Zahna basnijâ

gariga konzerte;

16. Nowemberi fch. g., pulkst. 6 wakarâ, Weisen-
feldta f. sahle,

laiziga konzerte.

Pehz laizigas konzertes weefigs-wafars pee U-
richu musikas. Luwafas sinas wehslati. **2**

Zehfu L. L. un D. beedribas preefshneeziba.

Latweeschu teateris.

Rihgas Latw. beedribas-namâ.

Swehtdeen 28. Septembei 1875.

Israhdis:

1) **Lakstigala un brahla meita,**
johlu-spehle weenâ zehleenâ no F. Weinberga.

2) **Lihina,** jeb **Pilssehtneeks us
laukeem,** johlu-luga, weenâ zehleenâ no P.
Plawneeka.

3) **Sulainis par dakteri,** johlu-luga
weenâ zehleenâ no P. Plawneeka.

Sabkums pulkst. 7.

Teatera komiteja.

„Zeribas-beedriba.“

Sestdeen tai 27. Septembei 1875

weefibas-wafars ar danzofchanu.

Gesahkums pulkst. 8; beigums pulkst. 4 no rihta.
Beedru lungeem un dahnahm beedru lahrtas ja-
usrahda. Nebederi war zaur beedreem dalibu nemt.

Preefshneeziba.

Kad **Mikelu tirgus** eelsh fchi gada 2tra
un 3fchâ Oktoberi ne-
tikis noturehtis, tad minetâs deenas ari Latweeschu
teateri ne-uswehdhs; bet **Preziosu** uswehdhs Zel-
gawâ tai deenâ, kad Zelgawâ netruhshu lohshchana
buh.

Tai 16. Septembei fch. g. ir pee manas istabas
nobeegchanas pasudufshas

diwi 1000 rublu

un weena 500 rublu

leela Widjemes usfalamas sandbrieses (Kishu grah-
matas) un

peejas prehmijas sihmes

ohtras leeneschanas, no kurahm weenai ir N 38/3197,
ohtra 12/12791, un tahs sandbrieses ir us manu
wahedu Joh. Rudolf Steinberg norakstias.

No pirkshanas lai fargahs!

Joh. Rudolf Steinberg,

pagasta-teefas shtriweris no Staben, Jaunjelgawas
aprinki.

Pirmdeen tai 22. Septembei fch. g. ir pee Wat-
ranas Nabas-trohga tikufe

gaischbehra fehwe

ar wifu aishuhgu nosagta. Rehwei bija preefsh lah-
jas nagâ rohbs un aste melgana, bet paschtkroht
firma eelshapuse, 4 gadi weza. Wahgi bija us dsels-
astim no galdeem taistti, palatas ritenam bija 5 spee-
les eestrambatas un weena ilfs strenges weetâ aif-
lausta. — Kas fcho sagto lehwi nokertu, tas war
to pret

10 rubl. pateizibas algu

nodoht pee Rihgas polizejas jeb pee Watranas pa-
gasta-waldbibas.

40 rbl. pateizibas-algas.

Tai nakti no 21. us 22. Septembei fch. g. tika
Girtsh faimmeelam Otken muishas Snikeru mah-
jâs, Talsu aprinkâ, nosagti

diwi bruhui sirgi.

Weens no fcheem ir 8 gadus wejs un weenâ puse
purnâ baltums; ohtris 4 gadus wejs ar baltu pleki
pee labahs lahjas un abecim ir us peeres balts ple-
kis. Tas, kurefch fchohs sirgu-faglus warentu usrah-
biht jeb sinas doht, tur fchee minetee lohpiwi ir at-
rohdamu, tas dabuhs augsham minetohs 40 rbl.
pateizibas-algas. **2**

No pirkshanas lai fargahs!

No polizejas atwehlehts.

Kad tee Krohna-Blohmuischas (Wallas kreise, Smiltenes draubse) Zuhlgalwas krohgā dshmodami laufmani Peter Rosenfeld un Johann Otto Kress paradu beht kontursi krituschi, un wīnu abeju mantiba akzionā pahrohta, tad tohy zaur scho wīnu paradu-beweji un nehmeji usaižinati, feschu mehnefchu laikā, tas ir wifwehlaki lihds

2. Merz 1876. g.

pee schahs walsts teefas peeteiktes; peh; pagahjuscha laika neweens wairs neiks peenemts, bet ar paradu flehpejeem likumigi tiks isdarhts.

Krohna-Blohmuischas walsts-teefa, tai 2. Septemberi 1875.

Preelshchdetajs: 3. Krusje.

Tas lihds schim tai 29. September noturams Pobssem muischas (Walmeeas kreise, Rubenes draubse) tirgus taps scho gadu, ka ari il gadus us preelshchu, ka lohpu-, sirgu-, linu-, bohdu- un krahmu-tirgus tai 14. Oktober

pee Pobssem muischas Swirgda krohga noturehts. 1

Brantschu-tirgus Bauflā,

buhš no 13ta lihds 18to Oktoberi sch. g. Bauflā, tai 18. Septemberi 1875.

Been. muischu un pagasta-waldischanam zaur scho ta sira, ka ar ahristu teefas atlaufchanu nah-fochais turjus preelshch pagasta wezahn-mahschem Latweefchu waloda no 1. Novembra sch. g. eefahfees. Peeteikshanahs us tam nem preti

Gerth. Bichner,

Anferneeku mahja, pretim krahmu-tirgum, Rihgā. 1
Kafeeris

P o r e s c h

masā Pils-celā № 19 reiso nahlamu nedeku us Pehterburgu un nem naudas peedshichanas pretim.

Preelshch Litenes pagasta, Gulbenes draubse, ir weens

skohlotajs

tuhlna wajadfigs. Tadeht teel usaižinati tee, kas gribeiu scho weetu peenemt, ar sawahm atestahem tai 1. Oktoberi sch. g. pee schihš pagasta-waldisbas beht notaisichanas peeteiktes.

Litenes walps-waldisba, tai 12. Septemberi 1875.

Limbalschu

walsts-skohla ir wajadfigs ekwamineerehts palibga-skohlotajs. Japeeteizahs wifwehlaki lihds 1. Oktober 1875. turpat pee skohlotaja 3. Brihwul. 1

Weens gohdigs jauneklis

no semehm teel par mahjelti mellehts tai bohde "pee Siws."

1. Oktoberi sch. g. tiks attal

Wibraka meitu-skohla

atwehrita. No eestahjofcheem behrneem teel pagasta-skohlas sinajchanas pagehretas. Jamatfa ir par 7 mehneschu mahjischanu gadā 15 rubl. Bezakeem ir behrneem ehdamais lihds jadoba, jeb ar par wīnu ehbinaschanu ar skohlotaju jafaligst.

Peeteikshanahs nem preti mahjitajs Grimu f. Mahypil. 1

6 werstes no Rihgas

ir semes gabali apstrahdati un ne-apstrahdati pa weenai un wairal pubra-weetahm pahrohdami jeb ar isrentejami. Klastakas sijas ir dabujamas turpat Timrat muischa pee tagadeja ihpashneeta, tuwumā pee Pehterburgas schofejas. 2

Sludinaschanas.

Undeles-atwehreschana.

Zaur scho es daru sinamu, ka es Pehterburgas Ahr-Rihgā, Kalku-celā Nr. 7, Birta mahja (Lufiga eebraulschana) jaunu bagatā krahjumā

sichu- un tebrauda-prezu

pahrohdchanu esmu atwehris un schihš jaunās bohdes wadischanu W. Weinberg kungam esmu usijeis un apsohlu lehtas zenas un freetnu apdeeneschanu.

A. Manaschewik.

Sweedru arklus, ezeschas, sehjamas maschines, rohku-gepelu-uhdens- un damf-kulamas maschines, lokomobiles un gepelu-eriktes, tihrischanas-maschines, treschotkas, effelu-maschines, peedahwa wifadā leelumā is teem labakeem un pirmeem Anglijas, Mahzijas- un Sweedrijas-fabrikeem.

General krahjums no semkohpju maschinehm un rihteem.

P. W. Grahmann, Rihgā.

Postahwiga isstahde

Kantohris

Nikolai-celā, blatus strelneeku dahrsam. leelā Sehlaba-celā, preti birtchai. Sewehro jams: Us ohtas Baltijas zentral-isstahdes Rihgā, Suni mehnesi 1871mā gadā, dabuja tee fabrika, kuru leetas no P. W. Grahmann bija isstahditas wif kohpā

22 prehmijas

kuru starpā ari atrohдахs walsts-domehnu ministerijas sudraba medala, maschinu nodalā to

augstako usteikschanu

tas pee isdalischanas tita pasneegta.

J. Malmberga un beedra
Maskawas tehju-magasihne,
Rihgā, Kauf-celā Nr. 18,

peedahwa wifu labatahs

ihstas karawanes-tehjas
par 160, 180, 200, 250, 300 kap. mahzina un dahrgaf.

Schujamas
maschines

wifās sortēs peedahwaju un par stiprumu galwoju zaur pilnigu leezibas rakstu. Teel eerahdists, ka jafschuhj un ar maschinu ja-apectahs, un us wehleschanohs dabuhn latwifkā walodā driketas pamahzischanas par wolti lihds.

Bohmwilna, adatas, ela u. t. pr.

J. Luth,

Rihgā, leelā Smilshu- un Bruhweru-celu stuhri № 9.

Wehrmanna un dehla

Mihgas dsels = leeschana, maschinu = fabrika un fugu = buhweschanas weeta

Mihlenhofê (Mühlhof) pee Mihgas

ir pehdigâ laikâ tâ pawairojufehs, ka tai katrâ laikâ ir eespehjams wisu leelakohs maschinu darbus us-nemtees un ihfakâ laikâ gatawus taiht; prohti:

Damf-maschines un damf-katlus wisadas sortes, lihds 300 sirgu-spehla,

damf-fugus ar maschinehm un katleem pehz wisadeem mudukeem, lihds 300 sirgu-spehla,

damf-ahmurus un ramaš,

damf-stahpeleschanaš-krahnuš un bagerus,

damf-sahgu dšrnawas ar guloscheem gate-reem un riaku sahgeem.

Turbines un uhdens-ratu-daitus,

brankuhschu., bruhšchu., gehreschanaš un dšrnawu-ceriktes,

lokomobilijas un semlohpibas maschines, uguns-sprizes un pumpus wisadas sortes ar damfi un ar rohtahm bruhlejamas,

amatneeku rihtu maschines, ka: drehbenkus, urbschanaš-maschines, ehweleschanaš, frehs-, grohpu-dšenamašs, zaurumu-duramašs un bleka-greeschamašs-maschines, walzes u. t. pr.

damfa un uhdens turinašchanaš-aparatus,

tšchuguna reeres preefch damfa, uhdens- un gahsas-eeuillšchanašm wisaddš leelumdš,

kapu-krustus, monumentus un dselsu-schogus,

dselsa pawiljonus, juntuš, trepes, balkonus, baldachines un wahrtus,

dahrfa, mahjas un kehla-leetas,

tšchuguna krahnuš, kaminus un gaisu zauri nelaisdamas krahnuš-durwis.

Apstelejumi teef muhsu fabriki, ka ari kantohri Mihgâ, Kauf-eelâ Nr. 3, no kahda fabrika tehnikera preti nemti, kurch ari wisas waijadšigas sinas pafneegš.

Adrese wehstulehm: **Wöhrmann & Sohn, Riga.** Adrese telegrameem: **Wöhrmann, Riga.**

Weenas jaunās 3 registeru **ehrgesles** ir pahrdohdamas. Zapeeprafa Stultes (Wdiamünde) draubšes-šlohlâ pee šlohlotaja **Gaile** tunga.

Ohsolunnishâ,

Zehju kreisê, Reepalnas basn. dr., tils us nahloscheem Jurgeem 1876 wisa muishas seme un plawas uf pufgrauda ar labahm notaiššchanašm atdohta. Kaš jaho weetu grib usnemt, waj nu wisu, jeb pa dalahm, tai drišsumâ peeteizahš turpat pee muish. walb. 1

Baunu muishâ

tils no Jurgeem 1876. gada muishas tihrumi pa bakahm no 22 pubra-weetašm leelumâ isrenteti. Lee, kam patiltohs šchahbus gabalus renteht war peeteitšes turpat ar dšhwes leezibas šihmi pee muishas waldischanaš. 1

Diwas mahjas

ar 1 pubra-weetu semeš ir pahrdohdamas **Grawenhofê** Seli-eelâ (Gesellen-Str.) Nr. 24, netahlu no Solma fabrika. Tuwatas sinas turpat.

Weena mahja ir ar labahm notaiššchanašm pahrdohdama **Maškawas** Uhr-Mihgâ, Palisaden-eelâ Nr. 60.

Weena

dšhreenu pahrdohtawa

ir ar wisu inwentaru lehti pahrdohdama **Maškawas** Uhr-Mihgâ, leelâ-eelâ Nr. 127. Klahatalas sinas turpat pee fainneela dabujamas.

Weena grunts ar buhwes-fohkeem ir pahrdohdama **Abgeles** lainâ **Fuhrmanu-eelâ** blakus šlohlotajam **Sohn** pee **Aruhmiug.**

Waskâ.

Wisas sortes dseltanu sahbatu no flawenahš **Matwei** Sawina fabrikas, ihsti labu fohku wilnu un wisas pee kurchneeku darbeem peederigas ahdu-sortes, jaunâ labâ buhwšanaš, pahrdohd par lehtahm zenahm

G. Mallner,

preti brugu-teefai. 2

Salizil-fkahbes mutes-uhdens,

Société hygiénique à Paris.

Šchis jaun-atrastais lihdsellis ir par lohti derigu israhdijees, pahradi par wi-feem ziteem šchim lihdsigeem. Wirsch isgaisna wisu nelabu smatu, istihra sohbus, un sohbu-ruhsti aistur, tur jaw eesahlfufehs.

Šchis isnišizina pawifam šlikto dwašchu un padara mutei patihlamu frischumu. Sohbu-fahpes, kas no zaurēm sohbeem zehlfufchahš, war ar pahra pileenu uf wates uf zaura sohba usleekohht, masinahht. No pakal-taiššjumeem, kas pehz labuma šchim ne tuwu nenahht, waijaga fargatees. Tahš 60 un 30 kapeikas par pudeliti gan ne-weenam newaijadsetu par dahrgu israhditees, kad apdohma, zil swariga leeta ir mutes un sohbu kohpschana. — Ištens ir dabujams pee **C. L. Schrenk**, Sinderu-eelâ Nr. 4, — pee **Hermannu Schneider** un **beedra**, Wehweru-eelâ Nr. 12, — leelâ **Aleksander-eelâ** rakstamu-leetu-bohdê pee **L. Friedrich** un wisas leelatâš ohschamo-sahlu pahrdohtawâš. 2

Dylat muishâ pee Mihgas ir **weens krohgs** ar labi apfohptahm dšrnawahm ar 2 gangeem ar tihrumem un plawahm us 12 gadem isrentejams. Tuwatas sinas ir dabujamas pee **Dšlaines** muishas waldischanaš un krohna **Blohmes** muishâ, **Smilte-nes** draudšê. 1

Jaun-usbuhwetais krohgs

Šcheimanu muishâ, uf **Zubahnes** leelâ, 6 werstes no Mihgas ir isrentejams. Klahatalas sinas turpat.

Weens grunts-gabals

uf **Katrinēs** damba Nr. 15, ir pahrdohdams. Tuwatas sinas turpat pee mahjas fainneela. 2

Weens **maso** nams ar 386 kwadrat-ahim gruntes ir aifrejšchanaš deht lehti pahrdohdams **Maškawas** Uhr-Mihgâ mašâ **Reeperu-eelâ** Nr. 56. Klahatalas sinas isdohd turpat zimmermans **Brunow.** 1

Weens dšhwollis ar sirgu-stali un wahgusi ir isihrejams **Kohšchu** - eelâ Nr. 7, tuwu pee kara-spitaleem. 3

Weena labi tureta **peenihga** gohws ir par mehrenu zenu pahrdohdama **Elisabetes-eelâ** Nr. 19, **Zuckerbectera** eebraulšchanaš pee **A. Purwihht.**

2 fuhrmanu **kaleschâš** un 2 kamanas stahm preefch pahrdohšchanaš **Kohšchu-eelâ** Nr. 7 pee kara-spitaleem. 3

Mehbeles un zitas leetas teef uspirtas un pahrdohtas, ka ari uf komišju preefch pahrdohšchanaš preti nemtas. Ari teef pahrtulotojumi **Kreewu**, **Wahju**, **Katweešchu** un **Igaunu** walobâš un noralkši apgahdali.

J. Semaschto, firma **Probitas**, Gelfch-Mihgas leelâ **Kaleju-eelâ** Nr. 44b.

Sarkanas

ahbolina-fehklas

un

t i m o t i u u

pehrl un pahrdoho

L. Goerke un Kiefewetter,

Zuhfu-eelâ Nr. 28, **Bendfeldta** mahjâ.

Schelkeni un likeeri

wisadas sortes ir dabujami **Lakstenuishas** jaun-eciritetâ **schellen-fabrikâ** (**Madlinas** draudšê). 2

Anglu-fohkus

un anglu-fruhmus peedahwa 1

G. Gögginger, **Nitolai-eelâ** Nr. 41, **Mihgâ.**

Arweenu tikai gohdigi.

(States No 36.)

Tē us weenu reis tas peepešči šaplaka un nahwes bahšums wina waigu aplahja. Balsā is Lindemana gultas to isbeedeja. Wina peere šakunkajahs, un šohbus šakohdis winšch pehz šawa duntšča špala lehra. Bet drihs winšch palika atkal meerigs un wina tumšča šeja atšlaidrojahs; winšch palohzija meerigi galwu un šahja atkal ar rošku pa škapi grabštitees. Mahdijahs, ka Lindemanis bij šapnojis un pa meegeem šawu behrnu wahredus issauzis, un par to neeku jaw Behteršons nedohmaja ne buht šawu eefahktu darbu nepabeigtu atstahst.

Nauda nu bija wiša jaw iskrahmeta, bet wehl weenā katinā guleja tee pirmaš mineteē nobšeltenejušchee papihri. Rahdu brihdi Behteršons par to šchaubijahs, waj tohs pamešt tepat, waj ari lihds nemt, lihds beidsiht šinkahriba to usškubinaja, ari tohs, kas taš nebija šelts nedš šudrabs, kabatā eebahst. Pehz tam winšch iswilka to muhkiseri un škapi durwis tā pat ne-aisslehgats pametis, aigahja tik pat lehni un klusi kā atnahzis. Lindemanis ne šapni neredseja, kas šchonakt ap winu notika.

Kad nahloškā rihtā winšch no meega pamohdahs un darba drehbēs apgehrbees is gulama-kambara dšihwojamā istabā eegahja, tad pašchā azu-mirkli winšch nemas azis us škapi nepagreša; bet tik šo winšch azis us to puši meta un škapi durwis lihds galam walā eeraudšija, tad winšch gan šipri šabihjāhs un wina waigi nobahleja. Tomehr no pirma gala winšch apmeerinajahs ar to, ka šaitam wakar-wakarā buhšchoht peemiršis to aisslehgat un nu šigili tam klahst peesteidšahs. Tē nu winšch atrada škapi tukšchu, pilnigi ispoštitu, wiša, wišs bij pagalam, no pat leelaka lihds pat masako.

„Ak Deews, ak Deews!“ winšch eekleedsahs ar drebedamāhm luhpahm un baitu šweedri leelās lahšēs wišpahre pa peeri tam issitahs; wina kahjas trihzeja, ka tik knapi winšch us tahm wareja nostahweht. „Kas man nabaga wihram to darijis? Pagalam, wišs pagalam! Neeeen mans šuhri gruhti krahtis un taupihts grašis, bet ari tas wakar manim uštizehts kapitāls! Ak Deews! tas ir par daudš!“

Ar šihwahm azim winšch wehl tai tukšchā škapi luhkojahs, wehl winšch ar trihzedamahm roškāhm šchurp turp pa to grabštijahs, bet wišs welki! — pa pušei pagihbis winšch atkrita us krehšla un lauššija ismišis šawas rohtas, us kurāhm leelas ašaru lahšēs noriteja.

„Ak mani mihti, mani mihti behrni!“ winšch issauza ar nespehzigu balsi. „Apsagts! Aplaupihts! Mans jaukais wezuma-deenu šapnis ir isgaisis kā twaitš, ir isšklihdis kā duhmi! Ak tu warenaš Deews! — tas ir par daudš, tas ir gruhti!“

Winšch šchelojahs, winšch šuhdsejahs un gaudojahs, wina azis mirka ašarās; tomehr winšch nedarija to šewis deht, bet šawu mihtu behrnu un tahs no ta labširdiga lohpmāna uštizibas naudas deht.

„Šo lai nu tas gohda wihs no manis dohma, kad winšch to dabuhs šinaht?“ winšch pee šewis runaja. „Waj winšch nedohmahs, ka es pats pehz wina naudas rošku issteepis? Ne, tas nedriht tā notikt, un kaut man ari šawa mahja un dahris buhtu japahrdeht, tahdas nizinašchānas dohmas no fe-

wis nowehrst! Arweenu tikai gohdigi, tas bija un paliks ari us preekšču mans dšihwes pamats. Tad — pehz Deewa prahta, lai noteek kas notikdams!“

Pamasam winšch atkal šahja atšpirgt no teem-grubteem šiteeneem, kas winu tik dšili bij nošpeedušči un noškundinaušči, un winšch wareja atkal meerigati no jauna šew to prašišchānu preekščā želt: „Kas man to darijis?“

Winšch peežlahs no krehšla un ismekleja wehl ar trihzedamu rošku, bet ar jaw apmeerinatu širdi, to islaupitu škapi, pee kam ari tuhli it labi noprata, ka pee ta atwehšchānas ar muhkiseri strahdahts. Bet kā tas šaglis eekščā eetizis? Istabas un preekšč-nama durwis apraugohht winšch atrada, ka tahs šahweja tapat aisslehgats ka wakarā palikušchās. Winšch isgahja ari dahrsā apšklatitees, waj tur warbuht kahdas pehdas jeb zita kahda eewehrošchāna winam pee šawahm dohmāhm kahdu tairnu žetu newaretu doht. Katru weetinur lihds pat nahburga dahrsa šehtu winšch it usmanigi wehrā nehma un apšklatija, — bet welki! pat wišmasaka šihmite, kas jel kaut šo par to špehtu šinoht, nebija redšama. Kā rahdijahs, šaglis bija it škaidrs šinatājs bijis, kas ar apbrihnojami gudru wiltibu šawu darbu galā wedis.

„Deews gan winu šin un pašiši; Deews gan winu tee-fahs, kaut winšch ari pašauligai teefai špehtu isbehgat,“ winšch šajija. „Tomehr negribu ari kawetees to dariht, kas tagad mans peenahšums, — wišwairak šawu mihtu behrnu deht.“

Winšch apwilka šwahrlus, uslika žepuri un dewahs us polizeju par notikušcho šahdšibu pašinoht un winas palihdšibu pee šagta šatwerschānas isluhgtees. Par leelu preeku winšch manija, ka wina usdewums tika bes kahdas šchaubišchānāhs tizehts. Tuhli tika winam pahris teefas-lohžektu lihds dohti, kas lai mahju, dahrsu un wišu žitu kreetni apškata, kas šin, waj warbuht ne-išdohtohs šo atrast, kas šagta pehdas daudš mas špehtu usrahdiht. Bet deemschehl, pee wišas jo nopeetnahkahs apluhkošchānas nepanahja ne par naga melnumu kaut kahdu šihmi, kas jel žil gaismas šchāi leetā buhtu warejuše doht, un Lindemanim us to prašišchānu, waj winšch ne-apšinnotees kahdu, us šo waretu dohmaht, kas winam to padarijis, bija ja-atbild, ka nesinoht. Bes amata-puišča, šo winšch us wišadu wišši par gohdigu tureja un pašina, neweenas dwehšeles wairak mahjā nebija. Par nahburgu Behteršonu winam gan tahdas dohmas kā šibens prahtā eekšahwahs, kad winšch atgahdajahs, ka tam reis druškū par šawu naudas krahjumu bija šahštijis, — bet tomehr winšch tureja šewi preekšč tam par gohdigu, žitu žilweku, bes ka par to šo škaidrak špehtu leezinaht, tik gruhti apwainohht un tam tahdu leelu netaišnibu dariht. Tapat nekās jaw ari nerahdija, ka šaglis no winas pušes pahre šehtu buhtu kahpis un tad pa dahrsu pee mahjas peelihdis; jo žil ruhpiigi ari šehtu un dahrsa teku apšklatija, tad tatšču nekahdas pehdas nedš ari žitas kahdas šihmes nebija redšamas. Sinams, neweenam tas nenahja prahtā, ka šaglis wareja buht ar šekehm ween us amata dewees, un tad jaw no kahdahm šihmehm tai žeei nomihštā telā nebija ir šo dohmaht.

Nu nebija šchāi brihdi nekās wairš darams. Waijadseja us pahri nedelahm meerā dohtees un pazeetigi nogaidiht, waj warbuht polizejai pa to laiku ne-išdohtohs kur kahdu pawadeenu kert, kad tad tahšakāi mekleschānai waretu žetu rahdiht.

Kad abi polizejas kungi bija aisgahjuschi, Lindemanis nekawe-
jajs wairs neweenu azu-mirkli atkal zitu jo gruhtu zetu usnemt,
prohti us kophmani Reinulta, kas winam tohs pahri simts
dahlderus us preekschu bija aisdewis.

„Es sinu jaw wisu, mihtais meistar,“ kophmanis fajija,
winam pee durwim preti nahldams un laipnigi rohku sneeg-
dams, eefam wehl Lindemanis fawas isbailas un noskumschanā
kahdu wahrdu spehja atrasti. Jaw wisā pilssehta par to runa,
un neweens juhs pateesigaki un sirsuigaki nenoschelo, ka es.
Par to naudu, ko jums esmu aisdewis, nemas nebehdajatees,
meister! Es juhs turu par kreetnu gohda wihru un sinu,
ka juhs man to ar preeku un pateizibu atkal atlihdsinaseet,
ja til eespehseet. Un ja to newareseet eespeht, nu — tad
tadehl mums nekas slihts starpā nekritis, un juhs palitseet
tapat us preekschu, ka lihds schim mans meistars, kas ar fawu
kreetnu darbu ari turpmal mani eepreezinahs.“

Tam wezam wihram to dsirdoht azis ar asarahm pildijahs
un nospeesta sirds fajja weeglaki pulsteht.

„Ne, ne, Reinulta kungs,“ winsch fajija, „arweenu ti-
kai gohdigi,“ tas ir mans pamats, us ko stahwu, un man
pateesi buhtu jafaanahs, ja es juhsu labprahhibu gribetu ni-
zinah. Juhs eeseet mani wezu wihru til lohti eepreezinajuschu
un apmeerinajuschu, mani par taisnu un gohdigu turedami,
pirms es pats wehl biju warejis par to aibildinatees. Bateesi,
tahdi wahrdi, tahda ustiziba atspirdsina manu wezu noguruschu
sirdi! Nu ir wis labi! Es pahrdohschu fawu mahju un
dahrsu un tad gohdigi jums wisu aisdohstu sumu atdohschu.“

„Ne, ne, tee abi war itin smuti juhsu paschu rohtas pa-
list, mihtais meistar!“ Reinulta kungs atteiza ahtri, weza
rohku mihtligi kratidams. „Es waru tohs pahri simts dahl-
derus tihri weegli peeeseet un ne-eeschu tadehl juhs is fawas
dsihwes isgaisinaht. Bes tam wehl nemas ari neschaubohs,
ka mehs waj nu ilgi jeb ihsti to sagli ar wisu laupijumu
rohta dabusim un tad jaw ta pahrdohschana buhtu tihri welta.
Dsihwojeet ween drohschi fawā mahja! Un ja ari es til
semu kristu, ka man tahs naudas pateesi wajadsetu, tad jaw
juhs ari par druskai man to waretu atlihdsinah. Eeseet til
drohschi, un nesaudejeet fawu wihra duhschu listena wehtra, —
gan tad atkal wis buhs labi!“

„Ja, Reinulta kungs, ja!“ Lindemanis atbildeja. „Til-
pat jaw zitu neko newaru dariht, ka atkal duhschigi ween no
jauna eesahkt, jo redsu gan, ka labak ir ar diwlahrtigu us-
zihhibu pee darba kertees, ne ka ismisis rohkas klehpi tureht.
Juhs eeseet manim atkal zeribu un duhschibu sirdi eedehstiju-
schu, un Deews lai jums to atmaks.“

„Tas ir labi, meistar, ta labprahht dsirdu juhs runajohht,“
Reinulta kungs fajija — „un kad jums atkal naudas wajad-
siba peespeeschahs, tad nahkeet ween drohschi schurp pee ma-
nis! un nu staigajeet ar Deewu!“

Lindemana rohku zeeti speesdams winsch no ta schkibras,
un pirmais dewahs ar apmeerinatu sirdi us mahju.

„Ja, ja,“ winsch runaja pee sewis pa zetu eedams, „ta
ir deewbihjafchanahs swehtiba! Kad tahdam kahda nelaimē
usbruhl, tad neweens to ne-aktumj un nenizina; tadehl tas
labakais pabalst un speekis zaur dsihwes zetu staigajohht ir
un paleek, arweenu tikai gohdigam buht! Pee ta lai turohs,
kamehr kahja kapā ees!“

Lindemanis netika wifs til ahtri mahja, ka bija zerejis, jo
kats, kas til ween winu fastapa, gribeja labprahht ar to fa-

runatees un lihdszeetigi noscheloht. Ari wisadas palihdsibas
winam tika peesohlitās, ja til ween tam tahs wajajohht, un
pirms winsch wehl fawu mahju fasnedsa, bija jaw tam til
dauds darba peesohlits, ka preeksch weseļa gada bagatigi pee-
tika, un winam wajadsēja jaw fahkt dohmaht sekus peenemt.
Schahda tuwaku lihdszeetiba winu lohti eepreezinaja un pa-
zehla augsti pahri par wisu nelaimi, ta ka winsch beidsohht
tihri meerigs mahja pahrnahja un ustiziba us Deewu atkal
jautri no jauna pee darba stahjajs. Wehl ari pa deenu da-
schu to apmekleja waj nu eepreezinadami jeb darbu usdohdami,
un us wakaru ari pat Behtersons pee wina eenahja. Ar lee-
kuligeem wahrdeem winsch noscheloja nahburga skahdi un
prahschinaja, waj winam gan ne-eseht eemesla, us kahda doh-
maht, kas to waretu buht padarijis. Lindemanis atbildeja,
ka winsch ne us weena zilweka ihsti skaidri nesinadams neko
tauna negriboht dohmaht, turflahht wehl peelidams, ka winsch
zerejohht, ka Deews, kura azis katre taunu darbu reds, sinams
waj nu agri jeb wehlu to wisu gaisma zelschohht. Behtersons
parausija plezus, it ka rahdidams, ka winsch to til tizohht
ka netizohht.

„Wareet gan zereht!“ winsch fajija mehdidams. „Nu
juhs redseet, nahburgs, zil tahlu ar wisu fawu krahschanu
teeseet! Ko juhs suhri gruhti deenahm un gadeem krahjuschi,
to weenā pascha minutē zits jums nonem. Ko lihds wisa
gohdiga dsihwoschana un usweschanahs? Es dohmaju, nu
juhs gan buhseet drusku gudraki un nepublesatees wairs ar
raisehm kaudamees til pahleeku preeksch tahlas nahlamibas
jeb — preeksch pahrdohschu zilwekem. Schad un tad
kahdu deeninu lustigi usdshwoht ir dauds prahtigaki!“

„Tas wisprahtigakais un labakais ir tas, ka wisu dara ar-
weenu tikai gohdigi,“ Lindemanis atbildeja ne wis gluschi bes
nepatifschanas. „Juhsu mahzibas man neder un nepatihk.
Leekat mani ar tahm tihri meerā!“

„Ja, ja, labprahht,“ ta besdeewigais Behtersons mehdidams
atteiza. „Kam padohms neder, tam ari neko newar palih-
dseht. Juhs paleekest pee fawa muhschiga: arweenu tikai
gohdigi! ari wehl tagad, kur tatschu gaischi redseet, ka tas
jums ne neeka newar palihdseht.“

„Tagad wehl til ihsti pee ta paleeku,“ Lindemanis atbildeja
weenteezigi. „Taisni tagad, kur pateesi gruhti ir, arweenu
tikai gohdigam buht un palikt, ne par ko no ta ne-atlasischohs.
Arweenu tikai gohdigi, tas ir mans pamata teikumis, un
pee ta gribu ar Deewa palihgu turtees, lihds kamehr azis
schihš pasaulis taunas un labas deenas statihš.“

Behtersons fawilka gihmi us smeeschanohs un aisgahja.
Bet Lindemanis strahdaja atkal meerigi fawu eesahktu darbu
tahlak, bes ka par nahburga weegprahtigeem wahrdeem wairs
ko buhtu pakal dohmajis. Winsch stahweja us ta stipra pa-
mata, ko nekahdi kahrdinafchanas wilni nespehja gahst. —

(Turpmal wehl.)

Spaneeschu mihlestitibas dsihwe.

Ka muhsu laikratstu lasitajeem sinams, tad it ihpajchi schinis
laikis tajos beidsama pusē arween lafa mihlestitibas-stahstus un
wairak no paschu semes un tautas ween, ko es eeredsu par
lohti derigu un prahrtigu noluhku. Bet kad nu bariba no
weenadas slakas, kaut jo gahda un smeeliga, tatschu beidsohht
atdurahs un wehlahs ko zitu: tapat ir ar scheem mihlestitibas-
stahsteem. Tadehl esnu nodohmajis schini reisē, kaut gan ari

mihlestibas-stahstu, tomehr ne wis no paschu tautas, bet no zitas sweschas — no tahlas un karstas Spanijas pastahstih, lai zeen. lasitaji pa brihscham ari dabu sinacht, ka zitu tautu jauniba un zil lahrstii ta sawa starpa mihlejahs. Ne tapehz, lai mehš no wineem mahzitumees mihletees; jo to mehš pa- fchi mahkam deesgan; bet lai tikai dabujam pasiht winu dsihwi un ceerachas. Te nu tas stahstinsch: Rastitajs to ta eesahl:

Mehš ešam Spanija — tai oranfchu- un mihlestibas-smar- fchodama, granatseedu- un mihlestibas-swehrodama Sewila. Ir falds wakara krehslumš. Sapnigi apburbulo ta seltota Gwalkiwira to wezo Maura-pilssehtu, un to lepno Maura- pili Alkazaru.

Smuidris stalts jaunelis, Karlos wahrdä, ar gitari padufe, ihfu resn-stohbra bihi apafsch sawu kapu, jeb gar bahrstu mehteli paslehptu — „gataws uf wisu, kas gadahs“ — winfch steidsahs pee sawa drauga Joses, to behdigajo. Abi fchee ir sirgehsetu dsineji, un ar saweem tschetelajheem jaw gadeem staiga pa teem kalinaju zelem uf Rordowu. Un ihpafchi fchis zelfch bija tas nelaimes-zelfch tam nabaga Josem, zaur ko winfch dabuja to pawahrdu „behdigais.“

Tas ta notika. Zeta widu, starp Sewilu un Rordowu ir masa weefnize. Taja fchee sirgehsetu dsineji arween nakti pahrgut. Kad Joses wehl bija jauns un stalts, tad ari winfch to ta darija. Weefnizi tolait tureja wezais tehws Alfonso; un tahl jo tahl wis apahrt bija sinams, ka winam bija labs tinto-wihns, pasmirdedamds butahdas maids un ta mihlestibas pilna meita wifa taja apgabala. Dona Lawise seedeja ka jauna granata seedi farkan-balta, ka swehroja ween; un fchohs granata seedus ta arween eepina sawos matos, kas bija melni ka krauklis, un kupli, ka tas sibschu tiblis, ko tur Medezilla fang, tohs til ko wareja fatureht. Lawise fmaidija alafsch, ka tur ta dsihdra debejs pilna muhschiga faules-fpilduma sawa peemihliga tehwu nama. Skaisa meita!

Muhfu jaunais, staltais un lustigais Joses (un tas nebija nekahds brihnumš) eefkatijahs un eemihleja scho fkaistuma keh- nineeni; un Dona Lawise ari eemihleja to stalto Joses, un ta fchee jaunee laudis famihlejahs. Wafaras wakaros, durwu preefcha, apafsch dsestreem mirtu kohleem tee kohpa dseedaja tahs karstakas mihlestibas dseefmas no winu wezahn Spa- neefchu tautas dseefmahm, un gitara lehna flana tahs pawa- dija. Satä fehts widu tee danzoja to mihlestibu isdwascho- damu fandango un bolero (Spaneefchu tautas dantschus) — kastagnetes flabinaja — winu azis swehroja — un no kruk- tim karsti isdwaschoja mihlestibas faldumu. Wezee sirgehsetu dsinejee un sweschineeki, ko tee pahr teem kalneem wadija, to flatidamees plaukschkinaja no preeka rohkas, un daudseem pascheem wehl weza mihlestiba firdi usfwehloja un wehleja fcheem jaunee laimigajee laimi un mihlestibu. Un kas bija ari laimigaki, neta Joses un Lawise? Ta pagahja deenas un laiki, un dasch laizinsch aistezeja. Laimiga paradise!

Tad kahdu wakaru Joses pahr kalneem atweda jaunu, fkaistu un bagatu Franzusi, ar degofschahm azim un apmahnidamü fmaidigu balsi. Tas zeloja no Rordowas uf Sewilu. Schim lohti patika pee Alfonso tehwa pamahjoht un pabaudiht wina tinto-wihnu. Ta winfch likahs teizam. Winfch bija mah- deris un gribeja tohs kalnš usfihmeht; tadeht winfch par mahjokli eenehma augstajo behniuu tai weentrepiga nama. — Un kad tas nabaga Joses pehz diwahm deenahm ar saweem sirgehseteem no Sewilas atpakal atnahza, tad tas fmallkais

Franzusi ar tahm degofschahm azim un faldi apmahnidamü balsi un ar tahm daudf farkanahm nolahdetahm naudahm bija nakti fleepen aifgahjis un ta fkaista, mihliga, bet apmahnita Lawise tam lihds.

Kahdas behdas tas padarija tam nabagam Josem, to katreš fajutigš lasitajs gan war fajehgt. Winfch nesinaja, kur gree- stees, kur walдитеes; palika alafschin behdigs un no ta laika dabuja to pawahrdu „behdigais.“ Taisniba ari bija. Jo neweens wehl Lawisi nebija ta mihlejis ka winfch, un Lawise to ari bija preti mihlejuse, un firsnigi preti mihlejuse, un ta ka tee jaw bija weens ohtram apfohlijufchees. Bet te nu ta winam bija aifbehgufe! Tahs behdas winam bija dubul- tigas: weenas, ka tas neleetis Franzusi winu bija uswarejis, un ohtras, ka ta til fkaista mihliga un patihlama Lawise winu warejuse ta peekrahpt. Gadeem winfch melleja sawu mihlu Lawisi; bet nekur to ne-atrada, neds wareja isfklaufchi- naht, uf kuru gabalu tee pagreesufchees. Un kas winam wehl waikal firdi fahpeja, ka tam franzuschu fchuhflai naw wa- rejis dabuht nasi krukhtis eedurt. Schis tahrs wehl ta gad winam grausch firdi; tapehz winfch ir til behdigs. Spa- neefchu rasturs un duhscha!

Tas nu bija tas stahstis par Joses jaunibu. Nu atkal pee muhsu eefahkuma:

„Draugs!“ ta tas jaunais, un lustigais Karlos, sawa weza nofkumufcha drauga kambaxi eefcha nahldams, to usrunaja: „Schowakar Jums manim ja-isihds pee kahda mihlestibas darba, ko wairs newaru peezeest.“

„Teizeet tikai, draugs!“ wezais Joses ar flumigu balsi un laipnigu gihmi atteiza, jaunu papihra zigaru preefch fewis rulinadams. „Schis rohkas gatawas Jums isihdscht!“

„Negribu no Jums neko zitu, ka Juhfu pirkstus, ar ko Juhš pahr wifceem ehfeldsinejeem uf gitari kohschal fpehlejeet. Un Juhfu balsš, kas tahs wezas mihlestibas dseefmas dseed- til faldi, ka neweens zits. Schis diwas leetas tikai no Jums gribu.“

„Draugs! tahs wifas aifgahjufchas — fen aifgahjufchas! Manas gitares stihgas ir faruhfejufchas un mana balsš ir aifsmakufe dsihwes behdu-wehtras! Es wairs nedseedu un nespehleju.“

„Bet manim par mihlestibu, wezais draugs, Joses, dari to! Prajeet, ko gribeet, to es Jums dohschu. Nemeet manu jaunu sirgehsetu, tas Jums patihloht; til nahzeet manim lihds, manai faldai Isabelei jauku wakara-lusti pataisih. Es tagad pa trihs deenahm winu ne-efmu redsejis. Jo tas wezais Pedro, tas wihna-kalneeks (wihna-dahrsneeks) apjarga sawu meitiru, ka sawu wezu, leelu un eemihletu Kferes wihna maiju. — Es nonihkstu no mihlestibas fahpehm! — Mums janoruna, kur mehš fanahksim.“ —

„Draugs! ne-ustizees feewisfcheem; teem wifceem niki eef- schä!“ nopuhtahs wezais Joses, un fakohdalaja sawu zigari. Tad wehl dikti nopuhtahs; jo winfch wehl peemineja sawu Lawisi.

„Mana Isabele naw tahda, ka ziti feewisfchi!“ Karlos teiza pasmaididamees. „Draugs, nemeet wehl klah to jauno kumelu, ko mana labaka kehwe pagahjufchu mehnesi metufe — tikai nahzeet manim lihds un palihdseet manim krimfchkinah un dseedah. Es mas tahdas leetas faprohtu.“

(Turpmal heigums.)

Gradi un feedi.

Notifikums, kuresch kahdâ aprinka pilssehtinâ atgadijeess.

Bagatais bekeris Dundurs bija sawam kaiminam, kôhpmanim Lapsenei kuhmôs stahwejis un pahrnahza no basnijas, sawu feewu ari us kristibahm lihdsi west. Kad winfch bija maises pahrdohstawas durwis aisslehdsis un ruhpiigi skapi pahrfkatijis, waj wina naudas papibri un dulatu-maks wehl sawâ weeta atrohdahs, tad winfch pawehleja deenasta meitai mahju labi usraudsiht, un gahja ar sawu feewu swehtku drehbës gehrbees pa durwim ahra. Us eelas winfch fatika flakteri Kraukli, kuresch beeschi winu apmelleja un wina barotus weprus nopirka.

„Ah, Kraukla kungs,“ winfch fajija, „man ir schegli, ka juhs esat tahdâ brihdi atnahkufchi, kur man ja-cet kaiminam kristabâs. Man ir tagad atkal trihs brangi baroti wepri preefch isdohfchanas.“

„Zik ilgi juhs palikseet pee kaimina?“ Krauklis prasija.

„Nu, kahdas pahri stundas jaw aisees wifu masaki.“

„Kad juhs man atwehlat us jums gaidiht, tad labpraht palikschu, kamehr pahrnahkseet.“

„Lohti labi; juhs warat pa tam manus baroktus apskatit un winu wehtibu notakseereht. — Ana gahda, Kraukla kungam ko uskloht un parahdi winam muhsu weprus!“

Us to Dundurs aigahja us sawa kaimina kristibahm, kuras bija tik bagatas, kahdas peeminetâ pilssehtinâ reti redsetas tikufchas. Nama-tehws, Lapsene, pats fuhdsejahs tikai par galwas- un azu-fahpehm, un kad krehfla metahs un swezes bija ja-aissbedsina, tad winfch atwadijahs pawisam no weeseem, aissbildinadamees, ka wina azis nespehjoht uguns-gaismu panest. Bet wina feewa apgahdaja weefus ar kaseju, smalku maifi, wihnu un grofu. Behdigi wihri sehdahs pee kahrfschu-galda un nama-mahte plahpaja ar seewischlahm par pilssehtinas jaunakeem notikumeem. Bekeris Dundurs bija ta pee kahrfschu spehleschanas un wina feewa ar zitahm plahpadama, sawu weefi, Kraukli, gluschi aismirfufchi un wehl ne dohmaht nedohmaja us pahreeschanu.

Slakteris Krauklis bija pa tam weprus apskatijis, labu mehru tscharku un pahri buteles bairischa isdsehris un sweest ar maifi un desu usklohdis, un sehdeja meerigi Dundura atsweltnë atgahsees pihpi smehkedams un us bekera pahrnahfchanu gaididams. Bet pehdigi winam tapa gaidoht garfch laifs; tomehr bekera wepri winam ta patika, ka winfch apnehmahs waj lihdsi rihitam gaidiht. No gara laika winfch aismiga ta pat ka wina ustizigais Sultans pee wina kahjahm. Kad winfch pehdigi zaur sawu stipru krahfchanu pamohdahs, tad ahra bija jaw pilnigi tumfch un winfch newareja wairak neko istaba redseht ta tikai lohgu, zaur kuru tumfcha krehfla no sehstas eespeedahs. Winfch sauza kahdas reises pehz Anas, lai tam swezi atnes, bet ta bija weefi gluschi aismirfufe un nedirdeja deht zeeta meega ta faulfchanu, jo tai bija rihâ agri jazelahs, tadeht durwis no eefschpufes labi aistihgelejufe un pasihstama weefa fargafchanâ mahju atwehledama, laika guleht aigahjufe.

Weefam ne-atlika zits ko dariht, ka sawu pihpi no jauna peebahf un smehkedams pa tumju laiku kawehf. — Us reis winfch dsirdeja, ka kahds aif lohga grabinajahs un klusi kahdu ruhti eespeeda. — „Kufch!“ winfch fajija paklusi us funi,

kuresch no trohfschna trauzehts pamohdahs; nu kad winfch bija reis pawehlejis sawam funam klusi buht, tad winfch sinaja, ka tas klausihs, kamehr winfch sawu pawehli atsaufs.

(Eurpmal beigums.)

Saldats atbilde.

Kahdam saldatam bija auksta seemas nakti pee kahda leelgabala us wakti jastahw; bet aukstums bija winu speedis agraki aiseet neka wina stundas bija pagahjufchas un zita waktis wina weeta eestahjufes. Kad nu zita waktis atnahza, tad lihdsichinigais waktneeks nebija nekur eeraugams. Par to tika ohtra deenâ wirfneekam fuhdsehts, kuresch sawa deenasta pahrfahpeju lika tuhlin preefchâ faukt un usrunaja to bahrgi: „Tu esi gruhti noseedsees, tadeht ka tu esi no waktis weetas aigahjis, pirms tawas stundas bija pagahjufchas; ka tu warefi us to atbildeht?“ Saldats palika ne-ibihjees sawa wirfneeka preefchâ stahwoht un atbildeja drohfschi: „Nedseet wirfneeka kungs, es stahweju weens pats nakti un usskatiju leelo leelgabalu, — tad es dohmaju — tas ir eles rihls, schis leelgabals! Weens newar to aifneht — ko, weens — ne diwi nedf trihs — warbuht desmit gan — nu un waj es weens waru pret desmitteem turetees un leelgabalu aisstahweht! Bef tam laifs bija lohfi auksts, un tadeht steidsohs us mahju.“ Pret scho wirfneeks nesajija wairs neko un drohfschais saldatas tika bef strahpes atlaists. L. M.

Labs padohme.

Beedsehris. Sit nakti pee bekera lohga. „Attai seet lohgu!“

Bekeris. Kas tur?

Beedsehris. Waj jums ir weza maife?

Bekeris. Ir gan! Zik wehletees?

Beedsehris. Nu tad pasteidatees to pahrdohf — drihs buhs atkal jauna. P. Gr.

Dseefmas lauka.

Jautras azis, lohfschas feijas

Dailo tautu dahrsinâ.

Skaitôs seeds, lauka pufes

Tauteets frohni darina.

Behsu laukôs, satâs leijs

Tautu dehti pastaiga;

Buschlodamees tuplâs meijas

Dseefmas tahli standina.

Dseefmu gars ir sawu telli

Tautu mehles stahdinaj's;

Beedru bars naw wijs reti

Sawas dseefmas tralinaj's.

Tautu meitas lohfschâ stanâ

Sawas balsis pagila;

Tauteetis to drihs mana,

Balso dseefmu klajumâ.

Dseefmu jautrida it deenas

Kauschu mehles trihgina.

Kreetneem beedreem preeka sinas

Atskan latrâ brihtinâ:

Nahzeet wif tautas brahli

Muhfu widu pulzetees;

Nahzeet wif, tuwi, tahli,

Dseefmu laukâ dailotees!

S

Atbildedams redaktehrs Ernst Platez.